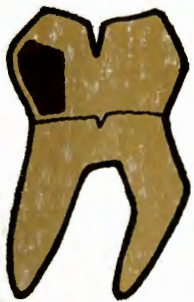

NR. 5 ÅRGANG 36

DESEMBER 1975

tidens tann

UTGITT AV:
ODONTOLOGFORENINGEN
V. UNIVERSITETET I OSLO

Når gode råd er dyre, kom til

NKP —

helst litt før

CATO TORP, 337680

Norsk Kollektiv Pensjonskasse AS

Kronprinsensgt. 9, Oslo 1

Murhjørnet, Bergen

tidens tann

Organ for Odontologforeningen
ved Det odontologiske fakultet

Redaktører:

Mette Gilhus og Mette Bjørner.

I REDAKSJONEN:

Helge Lysne, Bjørg Lund, Helge Ramberg,
Asbjørn Jokstad, Jan Ask, Ingrid Hegna,
Espen Holager, Aud-Marion Hjelm,
Lucy Marcussen.

Forretningsfører og annonsesjef:

Knut Gaaskjølen.

Flisa Boktrykkeri

Adresseforandringer og
abonnementsfornyelse
bes vennligst sendt til

TIDENS TANN

Geitmyrsveien 69, Oslo 4

Bankgiro: 8370.05.12528

Postgiro: 165 18

Abonnement: Kr. 30,— pr. år.

INNHold

Leder	199	Avdelingsnytt	226
Min mening	201	Fotballkampen Bergen—Oslo okt. 1975	229
Intervju med Cand. odont., prosektor Sigurd Hj. From	202	Årets fotballturnering	230
Tannlegenes erstatningsrettslige ansvar	204	Jentenes volleyball høsten '75	230
Studenter	207	Idrettslivet '75	231
Førsteamanuensis Gunnar Fredriksen får Kongens fortjenstmedalje i gull ..	209	Dikt	235
Intervju med en nyetablert privatpraktiker	210	Glimt fra livet på Blindern	236
Fra Universitetets åpne dager på Blindern	213	Bridge	237
Livet på Lahaugmoen	217	Speil & Sonde	239
Tandvenligt - zahnschonend- safe for teeth	221	Ris og ros	245
Supper i Norge	224	OF-rapport	247
		Tillitsmenn i OF høsten 1975	247
		Fra Studentutvalget	249
		Hyttennytt	250
		Tannlegene og streiken på Universitetet	251

Dead-line neste nr. TT: Torsdag 22. januar 1976.

◀ COPYRIGHT ▶

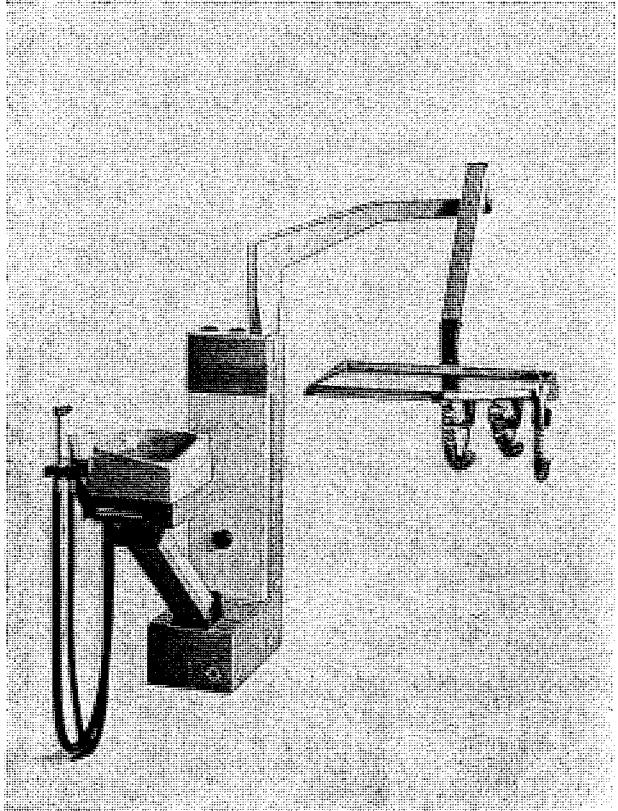
FLEX UNIT

NYHET FRA NDD

FLEX units leveres i flere ergonomiske typer — med instrumentene i holdere på servicebord (se ill.) eller med instrumentene på fjærarmer.

Man kan velge mellom spyttefontene med vakuumslinger eller bare vakuumsugeanlegg med 3 slanger, hvorav den ene med stor trakt.

Brosjyrer og priser på forlangende.

Flex unit med fontene og vakuumsug

ENEFORHANDLER I NORGE:

A/S NORSK DENTAL DEPOT
BERGEN · OSLO · STAVANGER · TRONDHEIM

KJÆRE LESERE!

Mange er de vrangforestillinger som er ute og går blant folk når det gjelder tannleger og deres virksomhet, forskningen som drives etc. — Vi har hørt om mer enn én tannlege som er blitt møtt av pasienten med ordene: «Jamen, jeg leste her forleden . . .»

Det er nemlig skrevet utrolig mye rart, også direkte vranglære, i ukeblader og aviser om disse emnene.

Fra gode råd i damebladene (om at spiser du rå poteter, da får du ikke hull i tennene) — til revolusjonerende artikler om epokegjørende fremskritt (f.eks.: nå er det helt slutt på helprotesens tid — inplanteringsgåte er løst).

Men det er vel ingen vits i å reagere mot slikt i et organ som TT. Pasientene leser ikke bladet vårt likevel.

En bedre løsning vil være å skrive til det aktuelle organ for å få avsannet ville påstander og hypoteser de har trykket. (NB: De millioner av vitsetegninger om den fødte sadist skal få slippe vår innblanding!)

— Vi har faktisk allerede forfattet et slikt brev og sendt det til en representant for den kulørte presse. Dette bladet hadde for ikke lenge siden en artikkel som gav leseren et fullstendig skjevt og galt inntrykk av hva vi driver med og hva tannhelse egentlig består i.

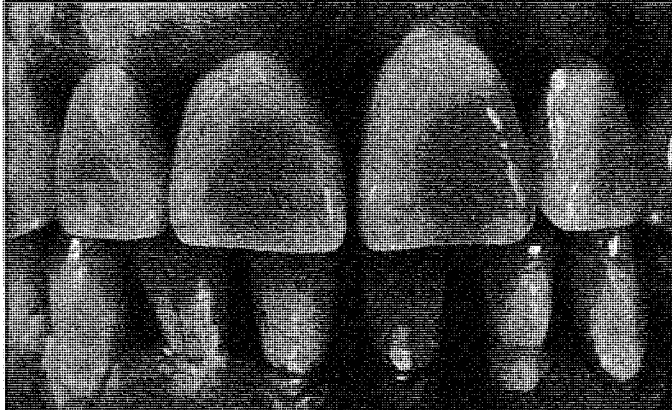
Vi synes at vi har en viss plikt til å ta til motmæle ved slike anledninger. Derfor er vi glade for å få tak i innlegg dere ser i aviser og blader; innlegg som er åpenbart villedende for pasientene. Kom til redaksjonen med det, så henvender vi oss til utgiveren.

Men aller, aller best er det selvfølgelig hvis dere reagerer på tøyset med spontan skrivekløe og straks skrivet er refsende innlegg adressert til «synderen»!

Riktig god jull!

M og M

Was Sie hier nicht sehen können

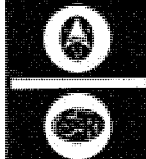
ist der Perl-Effect
der ebenso wie die Farbe, im Schwarzweißdruck nicht abgebildet werden kann

Der neue Kunststoff-Frontzahn der Ivoclar

SR-VIVODENT **PE**

mit dem Perl-Effect

zeigt das der Naturerle gleiche Farbpiel des makellosen menschlichen Zahnes

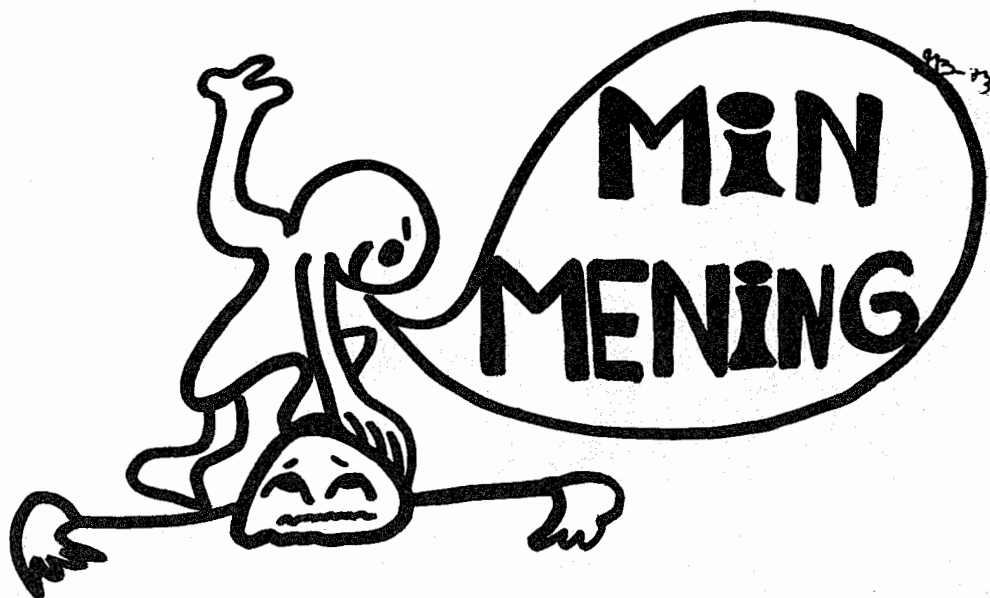
IVOCLAR AG
SOMMER LIECHTENSTEIN

Kommunenenes Forretningsssentral
KFS Dentaldepot AS

BERGEN

OSLO

TRONDHEIM

er at 2. året viser lita positiv vilje ved at ett og samme beist må skrive speil og sonde hver gang og at Helge burde bruke en spalte som denne til å fremme politiske meninger, ikke speil og sonde. Så — få rævva i et anna gir — semipygg — klask a mot veggen og førtæl øss om ressonansen.

Videre synes je Jokmok tok opp et godt poeng da'n stelte spørsmål væ motivasjonen

vi har før detti studiet — men hæn unnlet å si grunnen. Intervjuere rundt om kan nok itte gjøra noe mæ dæ faktum at arbesmarkedet itte lenger gjør tænnstudiet like attraktivt som en lett væg tæl den nye norske adel. (Jfr. medisn.) Dessuten trur je det blir tegna et noe dystert bilde i førrige nommer. Log-en viser denni fördeling: 79 — 75 — 75 — 71 — 81 fra 5. året og ned, altså inga krise.

Jonh.

Dentalforbruksartikler

STØPEGULL

KVIKKSØLV

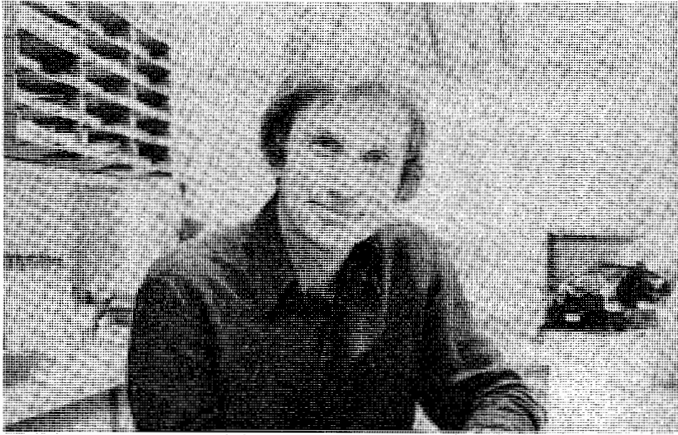
RAFFINERING

av gullrester og amalgamrester.

NORSK EDELMETALL

Egil Rambøl

Kr. Augusts gt. 15 A — Tlf. 20 04 24 - 20 04 40
BERGEN — OSLO

INTERVJU med

Kontoret var som ventet alt for lite. Med den kapasiteten som vi alle vet From har, ville vel en hvilken som helst romstørrelse ha vært for liten. Likevel virket ikke kontoret uryddig, og jeg følte faktisk straks at det var koselig der.

Jeg satte meg ned og From slo som ventet straks an en behagelig og avslappet tone. Det første jeg hadde tenkt å spørre om var om jeg kunne få bruke du-form. Mottakelsen gjorde et slikt spørsmål helt overflødig.

Prosektor From er født i Sandefjord hvor han også tok examen artium. Som vi selv mange ganger har opplevd visste han ikke riktig hva han skulle begynne med. Ett år som journalist i Sandefjord Blad økte lysten på journalistikken, men det helt store kallet eksisterte ikke. Etter en del «kron/mynt» begynte derfor From på tannlegestudiet i Oslo.

I løpet av 1. avd. hadde nær journalistikken grepet ham tilbake flere ganger, men studiet fortsatte. På 2. året kom From for første gang i kontakt med det som skulle bli den store lidenskapen. En av lærerne klarte å vekke interessen for cytologi/eytokjemi. Tannlegestudiet ble likevel raskt fullført, men bare dager etter embetseksamen var forskningen i gang, først kjemi og andre realfag på Naturvitenskapelig for deretter å ta det arbeidet som føres videre i dag.

Ved vårt fakultet er From ansatt som prosektor på Odontologisk institutt for anatomi. Jeg spurte hva prosektor vil si, og svaret var forskjærer. Dette henger sammen med den

tiden da undervisningen var lagt opp med en lærer som instruktivt skar mens elevene så på, for deretter selv å utføre de samme snitt. I dag er stillingen en tittel som bare forteller om en viss gradering på lik linje med professor- og amanuensisbetegnelsene.

For Froms del, og for de fleste i naturvitenskapelige stillinger, består arbeidet i 50 % undervisning, eksamensarbeid, sensurarbeid, administrasjon og 50 % forskning. Dette er universitetets norm som alle må følge. Jeg var svært interessert i forskningsdelen. Til dette svarte From at hans forskning kan deles i to:

1. Cellekjemisk metodikk
2. Eksperimentell embryologi

Cellekjemisk metodikk består av kvantitative analyser av isolerte enheter og undersøkelse av ulike parametre som enzymaktiviteten, DNA- og RNA-mengden. Dette gjøres særlig ved mikrofluorometriske målinger. Den biologiske delen utføres i stor grad på preimplantasjons-musefostre og ulike cellehybrider.

Mitt inntrykk var at From er 100 % rette mann på rett plass. Han stortrives på fakultetet, dvs. kanskje mer korrekt med arbeidet. Utstyret er bra, lokalene er fine, men forskningsmiljøet er kanskje litt lite faglig. Andre steder i Norden og Europa drives i langt større grad med team-forskning og også bredere koordinasjon arbeiderne imellom.

På spørsmål om From ønsket seg en annen bakgrunn for sitt arbeide enn odontologi var

Cand. odont., prosektor

SIGURD HJ. FROM

(tidligere red. i TT)

svaret klart ja. Han var ute av odontologisk praksis i 12 år før han først i vinter startet med 6 timers praksis i uken. Grunnen var forfalte gjeldsbrev.

Av hobbyer kunne From foruten arbeidet nevne både foto og jogging. Mektig imponert ble jeg da jeg hørte at han hver morgen kl. 06.15 løper 1 til 2 runder rundt Sognsvann. Dette vitner om en utrolig evne til avslapning og oppladning for arbeidsdagen, og vi kan vel alle skrive under på at From aldri har stresset eller mast.

Da jeg påpekte at From var populær som foreleser, lo han godt og svarte ubeskjedent at forelesninger for ham var en måte for selv å lære. Ingen lærer bedre enn å undervise elementærforelesninger, fordi det å undervise på en enkel og lettfattelig måte stiller langt større krav til en selv enn å undervise på forskningsnivå. Når man da føler at stoffet mottas, blir utfordringen om å øke nivået aldri slutt. Stadig lengre og dypere kan man gå når bare kontakten med studentene er etablert.

Froms lille «selvdiggeresjon» lød som følger: Jeg tror at de aller fleste fagområder, selvfølgelig også utenom biologi, er interessante bare man kommer dypt nok inn i dem.

Da jeg spurte om han hadde noen pedagogisk bakgrunn, var svaret utrolig nok: ingen. Når man brenner for en ting, er undervisning bare gøy.

På det uunngåelige spørsmål om fremtidsutsiktene for oss tannlegestudenter pr. i dag,

var Froms svar noe annerledes enn ventet. Han så ikke det å få arbeid som noen egentlig vanske, verre blir det for odontologiens fremtidsutsikter som helhet. Motivasjonen blant oss studenter er stadig dårligere (halvparten av 1. året er forsmådde medisinere) og når man tenker på at 90 % av oss skal legge fyllinger resten av vårt liv, ser det skummelt ut. Egentlig burde vi være overflødige. Tanntråd, stikkere og børster kan jo redusere antallet kariestilfeller til nær 0. Hva har da alle de overflødige tannlegene å falle tilbake på? Intet. Dessuten kan man tenke på at leger strir med 3—4000 sykdommer mens vi har 2, fattige to: karies og tannkjøtt sykdommer. Alt dette kombinert med forskning om fluor og lignende medfører før eller siden til at vi blir overflødige, mente From. Nevnes skal at From ikke på noen som helst måte dødsdømmer odontologien, men at tannhelsen jo blir raskere bedre enn nedtrappingen av antall studenter skjer. Overproduksjonen er vi jo allerede alle sammen blitt klar over.

Som avslutning spurte jeg From hva han ønsket seg til jul. Svaret smalt raskt og greit:

1. Et Fromt ønske om nytt eksosanlegg til folkevogna, eller
2. gum-gum til reparasjon av det gamle.

Vi takker From for en hyggelig prat og ønsker lykke til med videre arbeid på fakultetet vårt.

Helge.

Tannlegenes erstatningsrettslige ansvar

Ingen er fullkomne. Heller ikke tannlegen. At det blir gjort feil under tannbehandling, av og til grove «brølere» er vel ingen hemmelighet.

Og det skjer stadig vekk at pasienter går til søksmål mot tannlegen for å få erstatning for skader og feil som er blitt gjort.

Det kan for eksempel dreie seg om tenner som er ekstrahert uten pasientens samtykke, eller det kan skje at tannlegen trekker feil tann.

Videre har en eksempler på misforståelser med hensyn til identitet. Tannlegen tar feil av en pasients utseende, to pasienter har samme navn, og det blir brukt feil journal.

I tvilstilfeller hender det at pasienten samtykker i en ekstraksjon før behandlingen, men angret seg etterpå. I slike tilfeller kan det være lurt å sikre seg pasienters skriftlige samtykke før inngrep blir foretatt.

Fremmedlegemer som tannfragmenter og deler av instrumenter kan havne i lungene og forårsake komplikasjoner og krav om erstatning.

En har også eksempler på brukne sutureningsnåler som er blitt liggende igjen i ganen etter operasjoner og har ført til betennelse.

Enkelte tannleger har latt røttene stå igjen etter rotfraktur under ekstraksjon. Resultat: Kompliserte operasjoner og erstatningskrav.

Pasientens øyne er utsatt, og det hender at bor og instrumenter treffer øye i stedet for tann, med blindhet som alvorligste følge. Skader fra kjemiske væsker forekommer også. Etseskader i øyne, munnslimhinne og hud kan gi pasienten store ubehag.

At selve tannlegestolen kan være farlig, tenker en sjelden over. Men det har skjedd at pasienter, spesielt barn, har fått fingre og armer knust eller brukket mens tannlegen regulerer stolen i riktig stilling. Det er fort gjort å få en hånd mellom armlendet og for eksempel spytfontenen.

Direkte livsfarlig kan det være å gå til tannlegen. Det er nok å nevne hjertepasienter som har fått feil medikamenter.

Inhalasjon av svamper som brukes for å beskytte luftveien mot fremmedlegemer under operative inngrep, har ført til kveling med døden til følge.

Det er ikke alltid at spørsmålet om skyld og størrelse på eventuell erstatning er så lett å løse. Enkelte ganger kommer saker i forbindelse med tannbehandling opp for våre høyeste domstoler.

Advokat Kjølstad i Den Norske Tannlægeforening har kommet med noen generelle bemerkninger om jus og tannlegens erstatningsrettslige ansvar.

Sitat: — Vi sonderer gjerne mellom erstatning i og utenfor kontraktsforhold. Skillet er ikke alltid like skarpt, men det er naturlig å behandle tilfellene hver for seg.

Kontraktsforholdet får stor betydning for omfanget av en eventuell erstatning.

Denne sondring kommer særlig klart til uttrykk i forbindelse med tannlegenes ansvarsforsikringer. Selskapene utbetaler ingen erstatning når det på grunn av feil fra tannlegens side er nødvendig med omgjøring av en behandling. Dette blir betraktet som en mangelfull kontraktsoppfyllelse som ikke kan kreves dekket av ansvarsforsikringen. Jeg skal heretter holde meg til erstatning utenfor kontraktsforhold.

Når kan man si at en tannlege har opptrådt så uaktsomt at det er på sin plass å reagere med et erstatningsansvar? Som utgangspunkt kan man si at dersom man har voldt skade, det være seg på nestens helbred, gods eller ære, må man betale erstatning hvis man ikke har opptrådt så forsiktig som det er grunn til å vente av en alminnelig god borger. For at det skal kunne pålegges ansvar, må man altså i en viss forstand kunne bebreide skadevolderen at han opptrådte som han gjorde. Tannlegene står ikke i noen særstilling, slik at dette utgangspunkt også gjelder for bedømmelse av deres skadevoldende handlinger.

Da vilkåret for å komme klar av skyld-

kravet er at den fremgangsmåte som er fulgt eller den opptreden som er vist med hensyn til aktsomhet, i alt vesentlig tilfredsstillende hva man anser det menneskelig, faglig og sosialt rimelig å kreve, må det være klart at skadevolder i alminnelighet ikke med befriende virkning kan påberope individuelle unnskyldningsgrunner som f.eks. tretthet, overarbeidethet, sendrektighet i reaksjon og oppfattelsesevne, at man ser dårlig, hører dårlig osv.

For å finne frem til om kravet til skyld er oppfylt eller ikke, må man bedømme vedkommendes opptreden på bakgrunn av en analyse og vurdering av forholdene på det livs- eller fagområde der handlingen har funnet sted. Ofte vil denne analyse og vurdering være forholdsvis enkel fordi det har utviklet seg festede normer for hvilket forsvarlighet eller aktsomhetsoppbud man anser det menneskelig, faglig og sosialt rimelig å kreve. Visse normer kan være festet ned i bestemte regler, f.eks. de etiske regler for tannleger.

Når det blir spørsmål om å avgjøre om en skadevoldende handling er uaktsom eller ikke, vil dette i siste instans måtte avgjøres av domstolene.

Et godt bilde på hvor vanskelig og usikkert det er å fastslå dette, er at selv blant høyesterettsdommere, som må ansees å være de mest kunnskapsrike og erfarne jurister, kan det være uenighet innbyrdes hvorvidt handlingen er uaktsom eller ikke.

Man er nødt til å foreta en konkret vurdering i de enkelte tilfeller. Tannlegen skal derfor sammenlignes med hva en alminnelig, forstandig tannlege ville gjort i samme situasjon, og ikke om denne tannlegen har oppført seg på samme måte som han ellers gjør det. Dette betyr at en tannlege som har en tendens til å se det farlige i enhver situasjon, ikke får noe større ansvar fordi om han etter egen vurdering ikke har opptrådt denne gang så aktsomt som han pleide. Tannlegen kan derfor heller ikke unnskyldes seg med at han av økonomiske eller intellektuelle grunner er avskåret fra å følge med i den utvikling som skjer

innen hans fagområde. Man kan ikke etter avsluttet eksamen oppfatte tannlegevitenskapens fortsatte utvikling som seg ivedkommende og ansvarsfullt tumle seg med sine pasienter. Alt hva der på ethvert tidspunkt må ansees som et slags tannlegevitenskapelig felles- eller almenneie må han under enhver omstendighet være orientert om og fortrolig med.

Dette har også fått uttrykk i de etiske reglers punkt 2, hvor det heter at *«en tannlege skal utøve sitt yrke slik det ifølge vitenskap og erfaring er ønskelig. Han skal vedlikeholde og fornye sine kunnskaper slik at han er verdig den tillit hans yrke forutsetter»*.

Forøvrig kan det henvises til at vi har retningslinjer i de etiske bestemmelsers punkt 6, som lyder slik: *«Krever undersøkelser eller behandling kunnskaper eller metoder som tannlegen ikke behersker, skal han såvidt mulig sørge for at pasienten kommer under tilsyn av en annen med større kyndighet på angjeldende felt.»*

I nær sammenheng med dette problem står et annet problem som har krav på oppmerksomhet, nemlig det problem som oppstår dersom en tannlege gir seg i kast med faglig eksperimentering og nybrottsarbeid.

Grunnvilkåret for odontologiens fremgang er at man gir seg i kast med nybrottstenking og eksperimenter som innebærer større eller mindre risiko, men som likevel er risikoen verdt fordi man på lengre sikt kan oppnå noe vesentlig og fruktbart såvel for pasienter som for den odontologiske vitenskap.

Vanskeligheten med disse spørsmål består imidlertid i å avgjøre hvem som skal kunne gjøre hva. Det er alminnelig enighet om at gjennomsnittsdyktigheten bør resignere overfor denne type oppgaver og i stedet overlate det til den utvilsomt begavede og åpenbart kvalifiserte.

I tilknytning til disse problemer er det naturlig å omtale betydningen av en forhåndsorientering til pasientene. Dette er et generelt problem som ikke er direkte knyttet

til nybrottsarbeid, men som har særlig betydning i dette tilfelle. Det er klart at tannlegen ikke kan orientere sine pasienter om alle tenkelige og utenkelige risikomuligheter som er forbundet med behandling.

Muligheter som er svært lite sannsynlig er det ingen grunn til å involvere pasientene i. Hvis derimot risikomulighetene er nærliggende og betydelige og pasienten samtidig ikke har noe spesielt sterkt behov for vedkommende behandling, er situasjonen en annen. De etiske regler punkt 5 inneholder også bestemmelser om dette: «*En pasient har krav på tannlegens råd og veiledning og skal tilbys den behandling som fra indikasjonssynspunkt og nøktern vurdering ansees riktig.*» Det sier seg selv at tannlegen etter å ha gitt en slik orientering og fått pasientens samtykke vil stå atskillig bedre dersom skaden skulle inntruffe.

Dette leder igjen over til betydningen av at tannlegen har tatt forbehold før behandling utføres. Likevel går han ikke uten videre fri for et mulig erstatningskrav. Det er tannlegen som er den sakkyndige, og det er han som må være ansvarlig for avgjørelsen av at vedkommende inngrep eller behandling er tilrådelig.

Forbeholdet har, i alle fall som hovedregel, bare den betydning at tannlegen ikke går god for at pasienten i ett og alt oppnår hva både denne og tannlegen helst ønsker. Et særlig ansvar har selvfølgelig tannlegen overfor pasienter som ikke har den fulle forstand og erfaring som kan gjøre dem i stand til å forstå tannlegens orientering. Jeg tenker særlig på mindreårige og dem med mangelfullt utviklede åndsevner.

I forbindelse med spørsmål om forbehold er det naturlig å si litt om den situasjon som ofte forekommer, nemlig at det er tvil om hvilke inngrep eller behandling som er den mest hensiktsmessige. Det er meget vel tenkelig at tannlegen etter å ha truffet sitt valg og etter å ha gjennomført inngrep eller behandling, angrer på hva han har foretatt seg fordi det hele går galt. I et slikt tilfelle kan man spørre om tannlegen blir erstatningsansvarlig. Dette må besvares med et ubetinget nei. At en tannlege i en faglig tvilssituasjon treffer

et valg som etterpå viser seg å være uheldig, kan ikke karakteriseres som erstatningsrettslig uforsvarlig eller uaktsomt når bare den tvil tannlegen følte seg stillet overfor fra et sakkyndig synspunkt må sies å være velbegrunnet og saklig. Hvis derimot tannlegens tvil utelukkende kan forklares i kraft av hans faglige ukyndighet, er det åpenbart at det uheldige valg av inngrep eller behandling må ansees som ansvarsbetingede.

Selv om tannlegen ikke direkte påfører pasienten en skade, kan han nok bli erstatningsansvarlig dersom han f.eks. unnlater å fullføre en behandling.

Tannlegen har plikt til å fullføre behandlingen medmindre han har tatt uttrykkelig forbehold på en slik måte at pasienten har den fulle forståelse av dette, jfr. også de etiske regler punkt 5: «*Påbegynt behandling skal fullføres såfremt den ikke avbrytes av pasienten. Tannlegen kan avbryte behandlingen hvis han har særlige eller rimelige grunner, i så fall må tannlegen gjøre det klart for pasienten at vedkommende ikke er ferdigbehandlet.*» Tannlegen har plikt til å gjøre pasienten oppmerksom på ting han ser i forbindelse med en undersøkelse og, om nødvendig, plikt til å henvise pasienten til spesialist.

Til slutt en del praktiske foranstaltninger tannlegen kan foreta for å avverge unødige skadefølger:

1. *Husk å ta vare på bevismidler, pasientens skriftlige erklæringer, røntgenbilder osv. Vær ikke for lettvint med opptegnelse av pasientens reaksjoner og beskrivelsen av den utførte behandling.*
2. *Kontakt en advokat tidligst mulig dersom det drar seg opp til en mulig rettsak. Unngå hissige bemerkninger som kan bli brukt mot dere senere ved å forelegge saken for en utenforstående.*
3. *Innrøm ikke uten videre feil for høflighets skyld eller for å bli ferdig med pasienten. Rykter kan lett bli spredt på denne måte. På den annen side kan et åpent forhold til pasienten medføre en bedre goodwill for tannlegen.*

Jan.

STUDENTER

Det er gledelig for oss TP-elever å merke at studentene er blitt mere oppmerksom på vår virksomhet her på skolen, og at overførelsen av pasienter fra student til tannpleier gir oss varierte arbeidsoppgaver fra hygieneinstruksjon, depurasjon og til fyllings-puss.

Men det er dog et lite skår i gleden: Pasientene møter opp både blide og glade, forberedt på et lite «kosebesøk»

hos tannpleieren. Denne glede blir imidlertid ikke langvarig, når vi starter opp med: (for pasienten) «vårt strenge og ivrige hygiene-program».

Dette er slett ikke den «behandling», de har tenkt seg. Pasienter kommer som regel fra student med den formening at deres hygiene er fin, og at det bare er litt tannsten som skal fjernes og evt. litt fyllingspuss. De er sjelden innforstått med at dårlig hygiene er den egentlige årsak til de vanligste orale problemer.

Denne «litt dårlige» kommunikasjon melder seg stort sett på alle avdelinger og spesielt for pasienter som blir overført fra protetikkk til tannpleier.

Disse pasienter møter opp med et estetisk og funksjonelt godt protetisk arbeide, men dessverre i kombinasjon med en elendig hygiene. Når vi da starter opp med vår instruksjon og motivasjon blir pasienten ergerlig, da de som tidligere nevnt, møter opp for å få en «behandling». Enkelte studenter på protetikkk overfører imidlertid sine pasienter til tannpleierbehandling mens det protetiske arbeide pågår, en ideell løsning til gagn for alle parter. Som en konklusjon har vi derfor en appell til studentene: «Forbered deres pasienter på hva en tannpleierbehandling innebærer, med hygienen som det viktige punkt.»

Seniortannpleierne.

HER FINNER DU OSS I OSLO:

Hovedkontor	Kirkegaten 23	Oslo 1	207090
<i>Filialer:</i>			
Bygdøy Allé	Bygdøy Allé 21	Oslo 2	444655
Grønland	Grønlandsleiret 17	Oslo 1	207090
Hegdehaugen	Bogstadveien 13	Oslo 3	606790
Karl Johan	Karl Johansgate 33	Oslo 1	330801
Kirkegaten	Kirkegaten 19	Oslo 1	419750
Nedre Vollgate	N. Vollgate 19	Oslo 1	421252
Pløensgate	Pløensgate 2	Oslo 1	336968
Rodeløkka	Dælenenggata 35	Oslo 5	378327
Shellgården	Pilestredet 33	Oslo 1	200333
Smestad	Sørkedalsveien 81	Oslo 3	141605
Stortingsgt.	Stortingsgaten 22	Oslo 1	426894
Sæter	Ekebergveien 228B	Oslo 11	281616
Tonsenhagen	Rødbergveien 18	Oslo 5	213479
Ullevål	Sognsveien 72	Oslo 8	232297
Ulvenveien	Hjalmar Brantingsvei 8	Oslo 5	197455
Vindern	Holmenveien 1	Oslo 3	140324
Økern	Lørenfaret 1	Oslo 5	150664

Førsteamanuensis Gunnar Fredriksen får Kongens fortjenstmedalje i gull

Onsdag 5. nov. fant det sted en liten høytidelighet i Kiælderen. Førsteamanuensis Fredriksen skulle få Kongens fortjenstmedalje i gull, og i den anledning var det innbudt en rekke «tannmennesker med diverse titler».

I 45 år har Fredriksen satt sine ben og sitt preg på skolen, og vi synes at vi som går her nå også bør vite litt om denne betydningsfulle person. — Det er han som har grunnlagt den nåværende prop.kons — og det sies at hans ånd ennå hersker der oppe — i fantomhodene(?)

Han var streng som et uvær som lærer, og har skremt de fleste av de som er våre lærere nå — inklusive dekanus. Men han så ikke slik ut nå — en liten herre med bart og smil og ikke noe sint og truende i øynene. (Tror ikke dette inntrykket skyldtes pen stearinbelysning i Kiælderen.)

Vel — sherryen ble servert, og så var det taling og skåling og klapping. — Men det første var overrekkelsen av medaljen ved fylkesmann Petter Koren. Klapp og skål.

von der Fehr snakket så om Fredriksens strenge disiplin — hans gjennomtenkte undervisningsopplegg — (kons.labben er nesten uendret siden hans tid). von der Fehr fremhevet videre Fredriksens forskningsarbeider — hans administrative evner og til slutt hans rederlighet på alle områder. Klapp. Skål.

Dekanus overrakte blomster og sa at Fredriksen var fryktet og æret av mange — og han

la ikke skjul på at Fredriksen hadde visst å bruke munn når han syntes det var nødvendig — militært og strengt hadde det vært under hans hånd — men nå var han bare en god og kjær kollega — stridsøksen var begravd. Kjell Karlsen uttrykte glede på vegne av fakultetet for overrekkelsen.

Neste mann på «talelisten» var Åge Hansen — medlem av hovedstyret i NTF. Han fremhevet Fredriksens mange verv i tannlegeforeningen og i OTS, og hans fremragende disiplin og presisjon.

Petter Gotteberg takket på vegne av studentene for de etterdønninger vi ennå merker etter Fredriksens arbeide. Gratulerer. Skål og klapp.

Til slutt takket Fredriksen for all lovprisningen. Det hadde gått innpå ham dette her, sa han, og han fortalte at han hadde drømt om det om natten — om en stor forsamling menn med flosshatt — og at han selv bare hadde en vanlig sort hatt, og det var visst uhyre forsmedelig i en slik storslått forsamling, men nå var det overstått og alt var gått bra, og han var blitt lett til sinns og hadde mistet all antydning til tvil angående sine velgjerninger for odontologien.

Gratulerer.!

PS.

Leidal sa at vi måtte skrive at han var der, og at han har overtatt stillingen etter Fredriksen.

Intervju med en nyetablert privatpraktiker

TT ville gjerne spre til sine trofaste lesere erfaringer som tidligere studenter her ved skolen har gjort ved etablering privat, ettersom dette ser ut til å være den eneste muligheten for mange av oss.

Ryktene sprer seg fort i kollegialt miljø, og TT fant raskt frem til eventuelle objekter. Noen hadde vært veldig heldige mens andre må bite i et litt surere eple. Vårt valg falt på en som var ferdig ved skolen vår våren '75, og som slo seg ned i en tettgrend like utenfor Oslo, Lommedalen i Bærum. Her fantes ingen tannlege før THOMAS GRØGAARD dukket opp. Grenda har ca. 3000 innbyggere, og nærmeste tannleger befinner seg på Rykkinn, Bekkestua og i Sandvika.

I et nytt kjøpesenter har Thomas fått sine lokaler. På døren står det flott Tannlege Thomas Grøgaard med fine, hvite bokstaver som han selv hadde klebet opp den dagen vi var der.

Vi kom inn på et lite, men pent venteværelse, og derfra inn i en liten resepsjon. Han har tre behandlingsrom til disposisjon, hvorav han nå bruker ett. Et annet skal med tid og stunder avsettes til en tannpleier og ett skal han innrede til seg selv når tiden er moden for det. Han har en ny Can-Can stol og en eldre, brukt KaVo unit. Mye av utstyret er brukt, men ser fint ut, og særlig KaVo-uniten hadde mange rare finesser som undertegnede aldri hadde sett på en unit før, bl.a. en liten beholder som varmet opp anestesikarpyler til kroppstemperatur. Mye rart man skal se!

TT: Hvordan kom du inn på tanken å starte privatpraksis og hvordan gikk det til at du begynte nettopp her i Lommedalen?

TG: Jeg gikk jo inn på dette studiet med tanke på å jobbe privat fordi jeg ville jobbe for meg selv, og ville ha det ansvaret selv å kunne stå for det jeg gjør, og bestemme selv det arbeidet, de ferier og den fritid jeg selv vil ha. Derfor var det naturlig for meg å se meg om etter et sted å begynne da jeg var på siste året.

Jeg var på skitur hos en kamerat her i Lommedalen. Vi skulle handle og jeg kom i prat med butikksjefen. Han fortalte litt om Lommedalen, miljøet her og annet. Jeg nevnte for fleip at da trengte de vel en tannlege også her som det var så mange mennesker. Han svarte «Ja visst, vi skulle få en tannlege, vi har innredet kontorer her i senteret med henblikk på en tannlegepraksis. Men han som skulle ha dette har sagt det fra seg da han er begynt et annet sted.» Han lurte så på om jeg hadde lyst på å se lokalene. Han viste seg å være eier av hele senteret og dro meg med til kontorene. Det så litt smått ut, men jeg tenkte på stedet, jeg likte meg så godt her oppe i Lommedalen, det er nær Oslo, og her er fine skimuligheter med Marka og slalåmbakke kloss innpå. Man bor faktisk på landet. Jeg tvilte litt på lokalene etter den første titten, de minnet om et slakteri, men andre sa jeg burde se nærmere på tilbudet. Jeg tok kontakt med tannlegen som hadde obligasjonen. Dette var i januar '75. Deretter tok jeg kontakt med NKP, som videre satte seg i forbindelse med diverse banker for å undersøke lånemulighetene. Det var vanskelig å få lån da, så vi måtte basere det hele på fremtidig kundeforhold i banken. NKP kontaktet så Bærum Sparebank, og avtalte et møte med banksjefen der. Det gikk veldig greit, jeg fikk tilsagn om det lånet jeg

trenge, hvoretter jeg betalte ut tannlegen med obligasjonen. Så var det å sette inn tak, vegger og gulvbelegg, se etter utstyr og spørre seg rundt om hva som var økonomisk riktig. Hvis man gjør det hele enkelt, behøver det ikke bli så forferdelig dyrt. Jeg kjøpte altså billig helt fra starten av. Etter hvert som lånet ble brukt til nødvendige ting, kunne jeg bruke resten til f.eks. denne resepsjonen som koster penger (resepsjonen består av et skrivebord med kartotek, noen hyller og skap. Altså ikke noe superflott utstyr). Jeg kunne sikkert greid meg med et vanlig skrivebord, men et godt arkivsystem er godt å ha.

Her følger en lang utredning om Thomas' arkivsystem som ifølge ham selv var veldig enkelt, men intervjueren skjønnte ikke så mye. Ord som kontonummer, pasientkort, registrering i forskjellige arkiver fløy forbi. Thomas mente at den slags burde undervises atskillig mer av på skolen. Han hadde forøvrig lært sitt system av den allerede legendariske Kaare Mathiesen.

TG: Pengene ble borte, og jeg begynte å jobbe. Heldigvis strøk jeg ikke til eksamen. Hvis jeg mot formodning skulle ha strøket, ville en del måneder gått bort, og husleien ville ha løpt.

TT: Hva ventet du deg av pasienttilgang, og hva viser erfaringene til nå?

TG: Jeg hadde regnet med to års opparbeidelsestid til å ha fulle dager, 500—1000 pasienter. Men etter hvert som man ferdigbehandler folk, og man får disse inn for bare sjekk og puss, må man regne med flere, 1000—2000 pasienter.

Her i Lommedalen er jeg overrasket over tilgangen, jeg begynte i midten av juni uten én pasient. Da satt jeg her bare og ventet på at noen skulle komme, og det gjorde de. Da de oppdaget at de hadde fått tannlege i hjembygda, begynte de å komme hit fremfor å måtte reise langt avgårde. Først kommer barna, så mødrene og til slutt, hvis det går bra, kommer mennene. Hvis pasientene liker seg, kommer de tilbake, ryktet sprer seg fort. Særlig her i en liten bygd er det om å gjøre å få et godt rykte. Får man et dårlig rykte, er man solgt.

Men jeg er overrasket positivt over tilgangen, til nå har jeg registrert 135 pasienter.

Jeg regner med at jeg kanskje ikke trenger mer enn 1—1½ års opparbeidelsestid nå.

TT: Er det noe som du fant spesielt vanskelig til å begynne med?

TG: Rent kontorarbeid, med journalsystemer, registrering av pasienter og annet. Regnskapsføring er også vanskelig, samarbeidet med revisor, hva man skal legge vekt på overfor ham, hvordan man skal gå frem ved oppbevarelse av kvitteringer, hvordan man går frem overfor dentaldepotene. Dette burde vært kjørt mer aktivt inn i det daglige klinikkarbeidet på skolen. Også rasjonelle arbeidsmetoder i f.eks. konserverende arbeid kunne vært presisert langt bedre.

Det økonomiske opplegg av en praksis med betaling av KS, arbeidsgiveravgift, refusjoner til trygdekasser og skatteproblematikk har vi liten eller ingen peiling på når vi går ut fra skolen. Det kunne være fint å f.eks. få et lite informasjonshefte om slike ting.

TT: Tror du Tandlægeforeningen kunne være behjelpelig med slike ting?

TG: Jeg vet ikke, jeg er ikke medlem ennå. Det har vi heller ikke fått vite noe om.

En annen sak er alle de små tingene som er så opplagte på skolen, men når man står alene kan det være ganske vanskelig. Ta en liten sak som Hibitane-løsninger, hvordan lager man den? Hvor lenge bør ting steriliseres? Hvordan blander man væske til fremkallerbad? Noe av dette skal man kunne til eksamen, men hvor mange vet om slike ting, vet f.eks. du noe om dette?

TT: Neiiii . . .

TG: Når man ansetter en KS som ikke er rutinert, må man lære bort slikt, og så står man der uten å kunne det.

Praten gikk så over i en del vurderinger av hvordan skolen utdanner oss. En del kritikk kom vi ikke utenom, særlig over at vi får liten innsikt i praktiske, kliniske problemer, og at vi ofte blir utdannet for mye i teoretisk retning. Thomas sender her en tanke til Gotteberg og Heggen som lærte ham meget om praktisk, klinisk arbeid.

TT håper at vi i fremtidige utgaver av avisen kan gi flere dømme på folk som har slått seg ned privat, og hvilke problemer som opptar disse mest som grønne klinikere i felten. Fylg med, godtfolk!

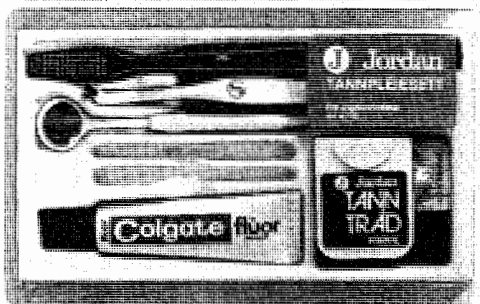
3 nye hjelpemidler i profylaksearbeidet

De tre nye tannpleiesettene fra Jordan har forskjellig innhold som er naturlig tilpasset de respektive pasientkategorier. Ved daglig bruk og riktig bruk av tannpleiesettene er pasienten sikret en fullgod munnhygiene. Settene er pakket i praktiske plastetuier med rom for de enkelte hjelpemidlene.

For barn 3-12 år:

- 1 barnetannbørste med rett bust
- 1 munnspeil
- 1 prøvetube fluortannpasta
- 4 innfargingstabletter
- ca. 4 m tanntråd
- 3 Jonatann-merker (lekesaker)
- 1 informasjonsbrosjyre

For ungdom og voksne:

- 1 tannbørste (myk med rett bust)
- 1 interbrush
- 1 munnspeil
- 1 prøvetube fluortannpasta
- 4 innfargingstabletter
- ca. 4 m tanntråd
- 1 plate tannstikkere
- 1 informasjonsbrosjyre

For voksne med tannløsningssykdommer:

- 1 tannbørste (myk med rett bust)
- 1 interbrush
- 2 interdentalbørster
- 1 munnspeil
- 1 prøvetube fluortannpasta
- 4 innfargingstabletter
- 1 plate tannstikkere
- 1 informasjonsbrosjyre

Jordan vet hvordan

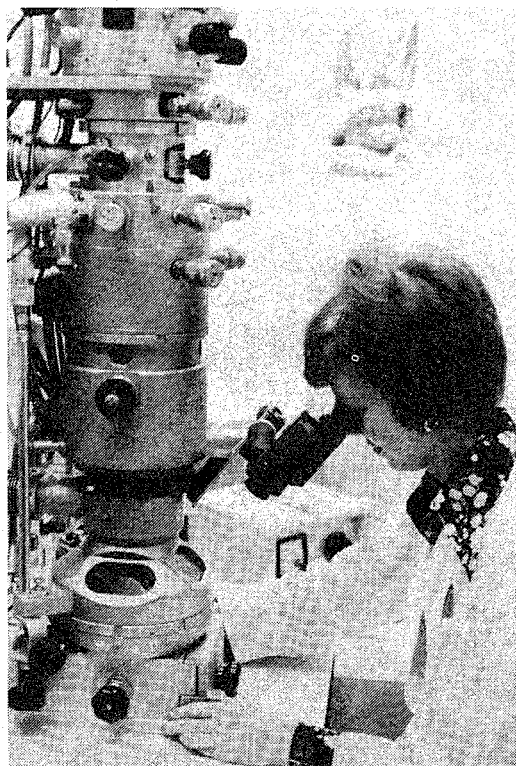
FRA UNIVERSITETETS ÅPNE DAGER PÅ BLINDERN

I anledning Universitetets åpne dager, ble det ved de forskjellige institutter i Odontologibygningen arrangert omvisninger for publikum. Oppmøtet blant odontologistudentene var skuffende lavt, tatt i betraktning at mye av forskningen som bedrives i disse institutter nettopp angår oss, som fremtidige tannleger. TT var med oppover i «etasjene», og vi har prøvd å lage et resymé av hva som foregikk.

Bestyrer for Odontologisk institutt for anatomi er, som de fleste vet, prof. E. Dahl. Instituttet har gående en rekke forskningsprosjekter som kan karakteriseres som basal-forskning, dels som direkte anvendbar forskning. I motsetning til de andre institutter i bygget, er mye av studiene her sentrert om problemer i vev, i nær tilknytning til tennene. Ved instituttet finnes 3 laboratorier. Lab. for elektronmikroskopi, histo-cytokjemi, samt lab. for komp. anatomi-histologi. Ved det sistnevnte laboratorium kan nevnes at man i den siste tid har foretatt undersøkelser med hensikt i å fastslå fyllingsmaterienes virkninger på pulpa. Pulpaområdet er forøvrig studieobjekt i et annet forsøk, hvor man prøver å finne en klarhet i nervevevets organisering i, og nær tennene. Det finnes ingen organisert samarbeidsvirksomhet med de andre institutter i bygningen. Riktignok har instituttet kontakt med klinikkene i Geitmyrsveien, men som regel fordi man ønsket å benytte seg av instituttets ressurser for å verifisere hypoteser i deres egne undersøkelser og arbeider. Pros. From & Pros. Iversen har begge prosjekter gående ved siden av undervisningen. Pros. From foretar histo-kjemiundersøkelser v.h.a. et Cytoscanning-mikroskop for å forklare begynnende prosesser i emaljen. Bak store GIFT & GASS UNDER TRYKK-skilt finner vi videre Pros. Iversen.

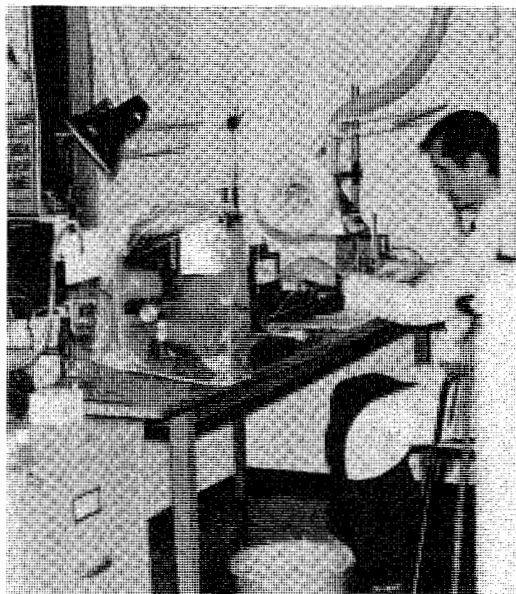
Ved hjelp av en tilsynelatende vanskelig teknikk prøver han å finne en klarhet i blod-sirkulasjonen i pulpa. Visste dere forresten at det finnes et menneske i dette instituttet som har den (u)takkneilige jobben å *lage* snitt til alle mikrokursene i løpet av pre-klinikken?

I 3. etasje finner vi Odontologisk inst. for fysiologi/biokjemi med dosent H. Aars som bestyrer. Til tross for daglig kontakt med

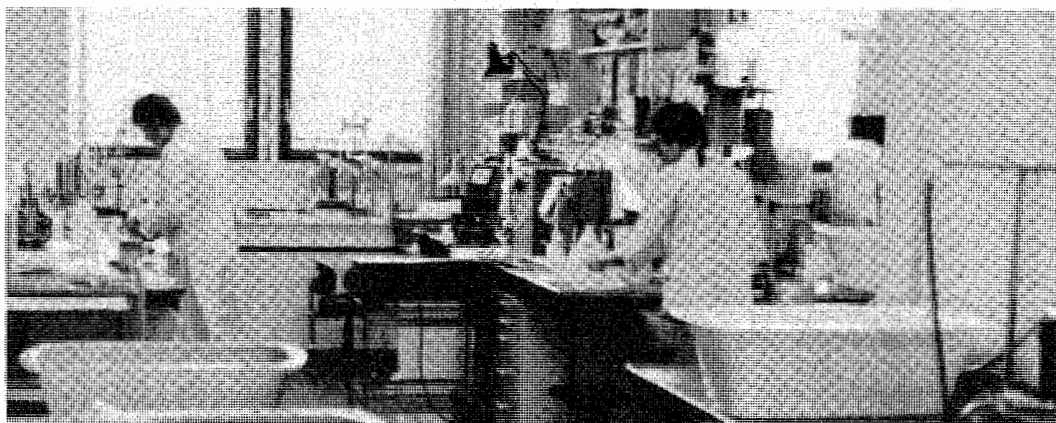
Ved elektronmikroskopet i anatomisk institutt har tekniker E. Harst fast sliteplass.

forskerne, er det vel få som vet hva som foregår ved instituttet. Forskningsprosjektene er overveiende basalforskning, bortsett fra utd.-stip. Bonesvolls undersøkelser av klorheksidins binding i munnhulen og virkningsmekanisme, som er et typisk eksempel på direkte klinisk anvendt forskning. Instituttet har en rekke prosjekter i tilknytning til tennenes struktur, foruten mer generelle biologiske undersøkelser. Av den første kategori kan nevnes aman. Dahm & vit. ass. Hasvold's undersøkelser av fluorid's virkning på utfelling av hydroksyappatitt. Den viktigste apparaturen er her pH-metre, og et infrarødt spektrofotometer — IR — som ved fluortilsetning i større mengder vil gjenspeile subsitusjon av hydroksyl med fluorid. Man har videre et forholdsvis nytt prosjekt i gang, hvor man prøver å finne ut det autonome nervesystems betydning for tennenes bevegelighet og flytting. Ved hjelp av ultralydtransmisjon kan man måle en tanns bevegelse ned til 1 my. Av de mer biologisk rettede prosjekter kan nevnes førsteaman. O. Sørbye's arbeider for å få bedre forståelse av blodets koagulasjonsfenomen. Videre bedriver aman. A. Røed, som 5 terministene smertelig har oppdaget, såkalt membranfysiologi. Ved hjelp av et E.M.G. måler han effekten av drugs på glatte og tverrstripete muskelceller. Ett av formålene ved undersøkelsene er å prøve å finne frem til stoffer som kan redusere smerte. Et arbeid

De som ikke tror pros. Iversen har skuespillertalent tar feil — han kunne når som helst gli inn i filmen «Det magiske beltet». Her sitter han og passer på at ikke Cyanidkonsentrasjonen blir for høy.

sikkert mange tannlegepasienter er takknemlige for. Aman. Brodal og vit. ass. Iversen arbeider også med membranen, men mer på det biokjemiske plan — spesielle sider av dens transportfunksjon. Ved dette instituttet fin-

Et sentralt prosjekt ved inst. for biokjemi er å fastslå fluoridets virkning på utfelling av hydroksyappatitt. Hjelpemiddel er bl.a. pH-metret.

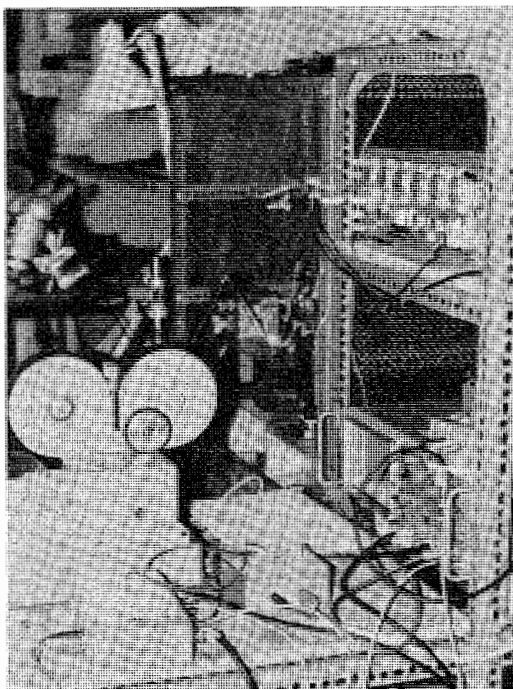
ner vi også univ.lekt. K. Baalsrud. Hun beskjeftiger seg nå hovedsakelig med pedagogikk. Den vitenskapelige forskning har hun således skjøvet i bakgrunnen for å konsentrere seg om arbeidet i tilknytning til kjemiundervisningen i 1.—3. termin.

I 4. etasje finner vi inst. for mikrobiologi. Her drives hovedsakelig biokjemiske og toksikologiske studier av celle og bakteriekulturer. I den senere tid har man vært spesielt interessert i å fastslå effekten av fluorider og andre sporstoffer på celler. Undersøkelser for å fastslå forhold som bevirker plaquedannelse, de optimale betingelser for vekst osv. har også stått meget sentralt de siste årene. Videre, undersøkelser for å bestemme funksjonene av antistoffer i spytt og tarm. Forskerne får sjeldent «oppdrag» fra høyere hold, men heller idéer fra sammenkomster med eksempelvis klinikere.

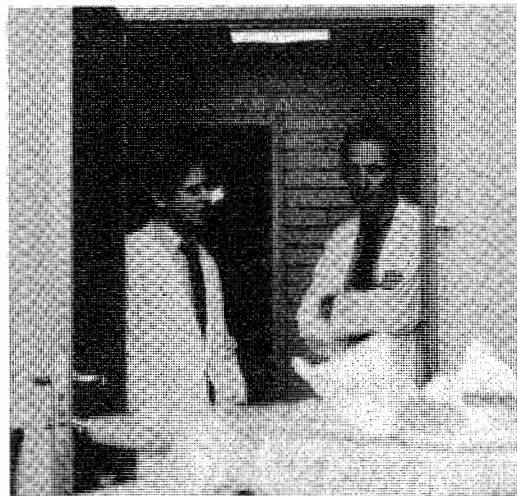
Forøvrig har inst. for mikrobiologi god kontakt med klinikerne i Geitmyrsveien. Man benytter seg av enkelte instrumenter som er spesielle for forskning innen fagområdet mikrobiologi. Bl.a. benytter man seg av en isotopteller. Ved å gjøre sporstoffer radioaktive, kan man lettere registrere antall sporstoffer i cellene. Videre brukes et automat-absorpsjonsspektrofotometer (34 bokstaver) som registrerer f.eks. metaller i væske. Man kan således ved å lese absorpsjonsspektra fastslå Cadmiuminnholdet i te-vannet vårt på Blindern. Man kan også studere immunreaksjoner i vevsnitt vha. et immunfluorecensmikroskop. Et forholdsvis nytt prosjekt er tannbanken. Man oppbevarer tenner i flytende nitrogen for om mulig å benytte dem senere ved tannimplantasjoner, f.eks. hos pasienter med ganespalter. For tiden undersøker man under hvilke betingelser disse tennene bør lagres, et forsøk som i dag blir gjort i mange laboratorier rundt i verden.

Farmakologisk institutt & Farmakoterapeutisk institutt hører ikke under Det Odontologiske fakultet, men under det Medisinske. Bestyrervervet har i øyeblikket dr. med. I. Øye, et verv som blir valgt hvert 2. år. Instituttets tilknytning til det Odontologiske fakultet gjør seg gjeldende bl.a. i undervisningen.

Farmakologisk institutt er ansvarlig for

B & O siste stereoutstyr har snart lite å stille opp mot Røed's «maskiner». Her måles membranpotensialer i muskelceller.

That's what it's all about — 1 barberstol, lampe, skrivebord & benk, også kalt tannlegekontor. Prof. Birkeland & prof. Heløe.

undervisningen i farmakologi for tannlegestudenter, tannpleiere og etterutdanningskurs for tannleger. Forskningen ved instituttet er organisert i 4 hovedgrupper, hvorav arbeidsområdene til «den odontologiske gruppe», ledet av dr. odont. P. Løkken, vel er av størst interesse for oss.

I fjor undersøkte denne gruppen bl.a. hvordan medikamenter påvirker symptomene ved en akutt post-traumatisk inflammasjon. Videre har «d. odontologiske gruppe» undersøkt de etiologiske, patogenetiske og terapeutiske aspekter ved Oral candidose (soppinfeksjon i munnhulen). Instituttet har jevnlig kontakt med de andre institutter under forskningsarbeidet. Det ovenfor nevnte prosjekt er eksempelvis gjort i samarbeid med klinikk for oral kirurgi, oral medisin samt Odont. inst. for eksperimentell forskning. Av spesiell apparatur kan nevnes at instituttet benytter seg av en datamaskinterminal til bl.a. utregninger av omsetning av farmaka i cellemetabolismen, statistikk, osv. Man kan således i løpet av få sekunder regne ut de mest hensiktsmessige doser av farmaka, et arbeid som for noen år tilbake ville tatt flere uker. Den utadrettede virksomhet faller hovedsakelig inn under Institutt for Farmakoterapi. Dette er en av de få instansene i landet som har påtatt seg ansvaret av informasjon av legemidler for leger. Rapportene baseres som regel på de litt mer subjektive omtaler fra

helsemyndighetene og den farmakologiske industri. Deres arbeid er således av stor betydning for den kategori mennesker som ønsker seg fyldige nøytrale omtaler av nye medisiner på markedet.

I 6. etasje finner vi Odontologisk institutt for eksperimentell forskning. Foruten den samfunnsodontologiske forskning og undervisning drives her også en mer direkte klinisk

forskning. De samfunnsodontologiske undersøkelsesprosjekter blir som regel foreslått av Helsevesenet eller DNTP, mens de kliniske prosjekter er fritt valgt av forskeren. Man kan karakterisere disse to fremgangsmåter som de to eksponenter for dagens forskning. Instituttet skiller seg fra de andre institutter ved at mye av arbeidet blir gjort ute i «felten». Bl.a. kan nevnes en undersøkelse som pågår, hvor man prøver å belyse sjøfolks tannhelsestatus. Den blir utført i Rotterdam.

Instituttet har et utstrakt samarbeid med andre institutter. Bl.a. en rekke undersøkelser i samarbeid med inst. for farmakologi, for eksempel undersøkelser for å prøve å fastslå betydningen av medisinsk profylakse for befolkningen. På det kliniske plan er man særlig interessert i keramiske implantater i kjevekammen, og man arbeider mye på dette feltet. Som en kuriositet kan nevnes til slutt at i Odontologibygningen på Blindern finnes 1 tannlegekontor — godt gjemt i en liten korridor i hjørnet i 6. etasje.

Asbjørn Jokstad

Livet på Kahaugmoen

døljertong i 3 avsnitt

Foto: Hans-Arne
Tekst: Gorm

2. Avsnitt

Kap. IV

På utmarsj

Dette var noe vi hadde gledet oss til lenge. Mange gode ord om utmarsjen i fjor hadde nådd våre ører, og alle forberedte seg på beste måte. Sekken skal jo være reglementert pakket med hjelm, gassmaske, sokker, regnkappe osv. Men det er klart at man ikke kan ha med alt det, dersom man skal ha noen glede av turen. Følgelig ble sekken fylt med masse deilig flytende føde. Det ble så vidt plass til teltduken og teltpinnene på toppen. Vår store redsel var selvsagt at Kpt. Kroken skulle sjekke innholdet på oppstillingen (bilde 1), men det gikk bra. Han tok ingen sjans på at samtlige skulle få refs eller kakebu.

På bilde 2 ser vi hva Albania-Edmund dreiv med før avmarsjen. Han skulle undergrave moralen i det norske forsvar, men det greide vi jo lett sjæl.

Vel, vel, så gikk vi da. I vår blåøydhed trodde vi selvsagt at vi skulle campere like ovenfor leiren. Men dengang ei. Vi gikk og gikk og gikk uten at det ble komman-

dert holdt. Aldri har jeg visst at 10 langpils og ½ gin har vært så tungt. Ryggen verket etter hvert så mye at det begynte å flimre for øynene. Alle stønnet og klaget høylydt, men foran gikk befalet uten oppakning og bare flirte av oss. Kpt. Kroken skulle endog kjøre bil opp til det avtalte møtested. Men, men. Natten er lang og hevnen søt tenkte vi der vi stabbet videre.

Kap. V

Leirplassen

Endelig var vi framme. Første post på programmet var å slå opp teltene. Fenrik Jacobsen demonstrerte på befalets telt. Da han var ferdig, skulle vi slå opp våre telt rundt deres, på egnede plasser. Tilfeldigvis, eller snarere heldigvis, fant ingen teltlag noen egnet plass

i nærheten av befalets telt, så det ble til at vi stabbet ca. 100 m unna. Vi etablerte straks et pokerbord ved hjelp av å spenne ut en feltjakke på fire teltpinner, og tok fatt på den første feltpilsen.

Plutselig ble det ropt at maten var kommet. Samtlige buldret gjennom skogen for å komme først fram. Uheldigvis for Penge-Olsen (som av sine venner også kalles Mat-Olsen) kom han sist. På bilde 3 prøver han å lure seg forbi Asbjørn i suppekøen. Men det gikk ikke, for Asbjørn var sulten han også.

Hvert teltlag fikk med seg en kasse tørrmat og på bilde 4 ser vi at den er vel fordelt. Noe våtmat har også kommet fram.

På bilde 5 er vi i ferd med å blande «karsk». Byrgulf hadde selvsagt med seg primus og HB, og trøndergjengen ble derfor etter hvert meget berusede (som alle andre, forøvrig).

Bilde 6. Stemningen begynner nå å bli meget høy og klokken har forlengst slått tolv. Vi hoiet og bråkte for at befalet skulle våkne og komme å kjeft, men ingenting hjalp. Derfor besluttet en utvalgt «commando-gruppe», bestående av Tjodleik (ola), Kåre, Byrgulf og meg selv å hevne oss på befalet fordi de hadde latt oss gå milevis før vi kom fram til leirplassen.

Til å begynne med øvde vi oss på å rive ned noen av medisinerenes telt (de var nemlig også med på utmarsjen, men var meget anonyme og kjedelige som vanlig). Det gikk over

all forventning, og etter noen nye styrkedråper følte vi oss beredt til å ta fatt på gruppens hovedmål, nemlig befalets telt.

Vi snek oss så stille vi kunne mot teltet. I den tilstand vi var, måtte det dog bråke noe jævlig. Men for våre ører virket det lydløst. Det var fire snorer på teltet, tre bundet i hvert sitt tre og en til bilen. Kåre og Byrgulf fikk raskt løsnet hvert sitt tau, men Tjodleik og jeg hadde større problemer. Mitt satt så høyt opp i treet, at jeg måtte klatre opp, og Tjodleik hadde en meget utilgjengelig vei fram til sitt. Plutselig så Kåre at noen beveget seg inni teltet. Han slapp omgående sitt tau. Byrgulf fulgte eksemplet, og Tjodleik kastet seg fram og rev ned sitt også. Men jeg hang midt oppå trestammen i ferd med å løsne knuten, og det greide jeg dessverre ikke. Jeg hadde nok med å komme meg ned i en fart. Det holdt på å koste meg hele forplantningssystemet, men det gikk heldigvis bra. Og teltet datt likevel ned. Vi raste gjennom skauen i hundremeters-tempo. Dessverre fikk vi ikke se hvordan befalet reagerte, men vi hadde fått hevn.

I vår seiersrus (og annen rus) kunne vi endelig gå til køys med god samvittighet. Oppdraget var utført på beste måte. Vi var helter. God natt!

Nyhet

RR43 67D

Pastiller De trygt kan anbefale Deres pasienter

Det er neppe mulig å forhindre at folk spiser pastiller. Men det er kanskje mulig å få dem til å spise pastiller som ikke er farlige for tennene. De nye BEN-TI halspastillene inneholder ikke sukker, men er søtet med sorbitol. BEN-TI senker ikke munnhulens PH-verdi, og gir derfor ikke pastillkaries. BEN-TI halspastiller er ufarlige for tennene – og smaker minst like godt som sukkerholdige pastiller.

Dette forteller vi Deres pasienter om pastillkaries:

Ved stort forbruk av sukkerholdige pastiller oppstår pastillkaries – et velkjent begrep blant tannleger. Sukkeret i pastillene forårsaker en spesielt kraftig utvikling i bakteriebelegget på tennene. Dette belegget danner grunnlaget for syreutvikling. Syren angriper tannoverflaten og dermed oppstår pastillkaries dvs. tannrâte. Erstatter man sukkerinnholdet i halspastiller med sorbitol, får man en pastill som ikke gir hull i tennene. Sorbitol er naturens eget søtningsmiddel. De finner det i vanlig frukt som f.eks. epler, pærer og plommer. Foruten sorbitol inneholder BEN-TI gummi arabicum og smaksstoffer. Hver BEN-TI inneholder bare 2 kalorier.

Tandvenligt - zahnschonend - safe for teeth

Af cand. pharm. G. Hegermann Nielsen.
Medicinsk afdeling, A/S Alfred Benzon

Skal slikkeri kunne betegnes på denne måde — og det skulle mere og mere slikkeri helst — må fremstilleren naturligvis først og fremmest sikre sig, at det anvendte sødemiddel, som er den integrerende bestanddel af denne varegruppe, er i orden. Det vil sige, at det skal høre til blandt de sødt smagende stoffer, som kun i ganske ringe grad eller slet ikke foræres af mundhulens bakterier.

Indtil videre er det visse typer varer, heriblandt tyggegummi og særlige halspastiller, der kommer til at smage helt tilfredsstillende, når sukkeret skiftes ud med f.eks. en sukkeralkohol.

Men produkter som er sødet med en sukkeralkohol, kan ikke uden videre betegnes tandvenlige. Ikke blot sødemidlet, men også de øvrige bestanddele må frikendes for kariesfremkallende egenskaber. Dette har særlig betydning for slik, hvis ophold i munden er af forholdsvis lang varighed (tyggegummi). Endvidere er det her som altid ønskeligt, at jouleværdien — kalorieværdien — er beskeden.

En af de allervigtigste bestanddele af disse produkter er den eller de såkaldte gummiarter, som betinger deres særlige egenskaber, til vil sige, som gør pastillerne plastiske og langsomt opløselige eller gør tyggegummi sammenhængende ved tygning.

Under betegnelsen gummi skjuler der sig en broget samling produkter, mest af naturlig oprindelse, men også syntetiske materialer. De sidstnævnte vinder i vor tid mere og mere terræn, men det skyldes snarere hensyn til økonomi og stor efterspørgsel end præparaternes overlegenhed, hvad kvalitet angår. Før de kom til, disponerede man nemlig allerede

over et meget anseligt udvalg af plantestoffer, som alt efter oprindelse og den behandling, de blev underkastet, kunne få så forskellige egenskaber, at næsten ethvert rimeligt teknisk krav fra konfekturbranchen blev tilgodeset. Det er da også stadig inden for denne branche sådan, at mange af de bedste og mest populære varer indeholder forholdsvis mere naturligt end syntetisk materiale.

De stoffer af vegetabilsk oprindelse, der går under navnet gummi, falder naturligt i to hovedgrupper, hvoraf den ene virkelig svarer til navnet, idet de dertil hørende produkter i kemisk henseende — i lighed med det, vi kender som teknisk anvendt gummi — består af polymeriserede kulbrinter, polyisopren, der er uopløseligt i vand. Til denne gruppe hører foruden kautsjuk blandt andet chicle, som Maya-indianerne yndede at tygge, og som stadig anses for at være «kongen» blandt de naturlige gummier til denne anvendelse.

Den anden hovedgruppe betegnes nu oftest i litteraturen som hydrofile kolloider og omfatter gummi arabicum, tragent, karragenin, pektin og stivelse, for nu at nævne de mest kendte. Fælles for dem er, at de kan give ægte eller kolloide opløsninger i vand, og de virker da som fortykkelsesmidler, som emulgatorer og som midler til hæmning af krystal dannelse. De indgår kun i ringe omfang i tyggegummi, da de ikke efterlader nogen rest ved tygning, men til gengæld udgør de en hovedbestanddel af pastillerne.

Det er ikke tilfældigt, at gummi arabicum er nævnt som det første i rækken, for det indtager trods sin ærværdige alder — dets historie går tilbage til det gamle Ægypten — stadig en ret enestående position blandt disse

stoffer, og det har gang på gang vist sig vanskeligt at remplacere.

En af de mest bemærkelsesværdige egenskaber ved arabisk gummi er måske dens meget store opløselighed og den omstændighed, at selv meget koncentrerede opløsninger teknisk set er håndterlige i modsætning til, hvad der er tilfældet med f.eks. de kunstige hydrokolloider af metylcellulose-typen.

Gummi arabicum's store opløselighed skyldes dets særlige struktur, idet det rene produkt består af stærkt forgrenede arabinsyremolekyler, sammensat af forskellige polysakkarider som D-galaktose, L-arabinose og L-rhamnose samt salte af glukuronsyrer, og denne blanding er overordentlig hydrofil. Den tanke, at et sådant stof måtte være særdeles velegnet som substrat for mundhulens mikroflora, synes meget nærliggende, så meget mere som det er kendt af enhver farmaceut, at der in vitro meget let kommer vækst i en ikke varmebehandlet slim af gummi arabicum. Hvis tanken var rigtig, ville man altså blive nødt til at give afkald på stoffet med alle dets øvrige gode egenskaber, når man skulle fremstille tandvenlige pastiller o.lign.

Lykkeligvis har humanforsøg imidlertid vist, at gummi arabicum kun i yderst begrænset omfang forgæres af salivas bakterier, og det pH-fald, som er kriteriet for forløbet af en sådan forgæringsproces, har i intet tilfælde været af en størrelse, der kunne sænke pH i munden — og i plaque — til en værdi blot i nærheden af den kritiske ($\text{pH}=5,5$).

Mens gummi arabicum således ikke ligefrem er kræsforskyndende for mundbakterier og derfor stadig kan bruges til kræsforskyndelse for ganen, kan man ikke uden videre regne med, at alt, hvad der

forhandles under navnet gummi er uskadeligt for tænderne. Det skyldes blandt andet, at denne betegnelse også hæftes på særligt forarbejdede stivelsespræparater, som nok kan have udmærkede tekniske egenskaber, men som i forsøg af ovennævnte type viser sig at forgæres lige så fuldstændigt og — hvad der måske er mere overraskende — lige så hurtigt som glukose. Når disse stivelses-baserede produkter alligevel bruges — og det sker i stor udstrækning ved fremstilling af billigt slik — er det hovedsagelig af økonomiske grunde, ligesom leveringsvanskeligheder i perioder kan friste stærkt til forsøg på udskiftning af eksotiske basisprodukter med mere lettilgængelige, men måske knap så velegnede materialer.

Producenter af «tandsikre» færdigvarer må altså være på vagt over for de råvarer, der udbydes på markedet, og i hvert enkelt tilfælde — helst ved egne forsøg — sikre sig, at de ikke bidrager til en uheldig oral syreproduktion. Kun når det med sikkerhed vides, at det drejer sig om en ren polyisopren-gummi, er sådanne forsøg formentlig overflødige, idet stoffer med denne struktur ikke kan udnyttes af levende organismer, ja, for stamplanternes eget vedkommende betragter man dem nu som værende det helt inaktive metabolisme-slutprodukt.

At det virkelig forholder sig som antaget med disse «ægte» gummiers inaktivitet også med hensyn til forgæring, fremgår af forsøg med radiotelemetrisk bestemmelse af pH-ændringer i den interdental plaque under tygning af tyggegummi, hvis gummibase netop består af en blanding af sådanne polyisoprengummiarter, og hvis øvrige ind-

holdsstoffer naturligvis også er valgt ud fra ønsket om at undgå forgæring i mundhulen. Disse forsøg viste, at pH i plaque under tygning af produktet praktisk taget ikke afveg fra den værdi, som målt under paraffintygnings, mens f.eks. tygning af et sukkerholdigt tyggegummi i en periode af tilsvarende varighed gav et fald på over én pH-enhed.

Hvad angår problemet næringsværdi, kan man også se bort fra polyisopren-gummi-baserne, som jo bortkastes efter tygningen, og som iøvrigt (blandt andet på grund af deres uopløselighed) ikke ville blive absorberet, selv om man slugte dem. Derimod må man regne med, at de naturligt forekommende hydrofile kolloider i langt de fleste tilfælde optages og udnyttes af organismen, og at deres jouleværdi ligger på linie med sukroses og stivelses.

Men også på dette punkt indtager gummi arabicum muligvis en særstilling, idet der er divergerende opfattelser af, hvordan man skal tyde resultaterne af de forsøg, der er gjort med det formål at fastslå dets næringsværdi. Fodringsforsøg med rotter syntes nemlig at godtgøre, at arabisk gummi udnyttedes som ethvert andet polysakkarid, dog i faldende grad i takt med stigende procentisk andel i foderblandingen; men senere forskning antyder, at gummi arabicum fremmer absorptionen af protein, hvorefter der åbner sig mulighed for, at den i de første forsøg fundne ret fuldstændige udnyttelse skyldes en fejlforklaring, således at der i hvert fald delvis var tale om en bedre udnyttelse af foderets proteinindhold.

Disse forhold er endnu ikke helt afklaret,

men indtil videre angiver National Technical Information Service i USA i sin GRAS-rapport en gennemsnitlig kalorieværdi for gummi arabicum på ca. 5/8 af sukroses, og nyere franske undersøgelser tyder på, at dette tal også er for højt.

Denne ret indgående omtale af et enkelt produkt som gummi arabicum kunne måske forlede til den antagelse, at ingen af de andre tidligere nævnte kolloider er en behandling værd. Men det er naturligvis ikke tilfældet, idet flere af dem kan være særdeles nyttige til specifikke formål, ligesom der utvivlsomt ligger store muligheder i de syntetisk fremstillende produkter. Der gøres stadig et stort arbejde til afklaring af problemerne, men det vil føre for vidt at komme nærmere ind på det i denne kortfattede orientering, som mest er givet i den hensigt at gøre opmærksom på, hvor komplekse de er.

Sammenfattende kan det siges, at har man råd til at vælge sine råvarer omhyggeligt, det vil sige med fuld udnyttelse af den gennem tiden erhvervede viden om ønskede og uønskede egenskaber, er der efterhånden gode muligheder for at imødekomme en del af det store behov for slikkeri med produkter, der ikke nødvendigvis er til skade for nogen del af den organisme, som gennem lang tid udsættes for dem. På den anden side afspejler nærværende gennemgang af problemerne omkring blot en lille del af denne forkætrede varegruppe, hvilken mangfoldighed af opgaver, der skulle løses, hvis hele konfekturbranchens sortiment skulle kunne betegnes: safe for teeth!

SUPPER I NORGE

(Ved to av dem)*

1. Målbeskrivelse.

Nedenstående undersøkelse ble foretatt høsten '75 for om mulig å komme frem til en *objektiv* vurdering av suppene i kantinen, slik at man på et *fritt* grunnlag kunne ta opp spørsmålet om der i så henseende kunne sies å foreligge noe *kriminelt* fra Samskipnadens side.

Undersøkelsene ble foretatt kl. 14.00 for å eliminere sultfølelser, forurensninger etc. Se tabell 2.

Det statistiske materialet er behandlet med konduite.

2. Materialer og metoder

Suppene ble innkjøpt i kantinen for standardpris kr. 2,50 servert i dyp tallerken av stentøy, og spist med skje av stål merket Studentsamskipnaden. Dertil ble avspist 1 pk. flatbrød. Vurderingene er klassifisert i 7 grader av spisbarhet:

- *** Meget god.
- ** God.
- * Brukbar.
- 0 Nøytral.
- † Ikke noe særlig.
- †† Elendig.
- ††† Under enhver kritikk.

3. Resultater

Onsdag 8/10. Blomkålsuppe.*** Passe salt. Mulig noe vel jevnet. Rikelig med blomkål av fin konsistens. Ingen fremmedlegemer.

Torsdag 9/10. Tomatsuppe.††† Ser ut som, og smaker som blodagar. Pyogen. Bør bare serveres sammen med skriftlig advarsel. Jury medlem 2 dissenterer: Jevnt akseptabel.*

* Holdt som gjesteforelesning ved kulinarisk seminar i kantina.

Jevnet med ris istedenfor den vanlige mel-spise. Jury medlem 1: Den burde ha vært jevnet med jorden. (Det er mulig at jury medlem 1 ikke kan sies å være uhildet. Sannsynligvis tvangsføret med tomatsuppe av barnepike i 4-årsalderen.)

Tirsdag 14/10. Sellerisuppe.** Litt lite salt, men velmakende. Rikelig med vevsbiter, hvis smak hadde en frapperende likhet med selleri. Viskositet: S A E 30.

Onsdag 15/10. Minestrone-suppe.† Bare en av test-teamet turde delta. Farge: lite tillitsvekkende. Konsistens: virker som om den allerede har vært spist en gang før.

Tirsdag 21/10. Grønnsaksuppe.* Nokså kjønnsløs. Faste partikler lett identifiserbare. (Fra planteriket.) Flatbrødet smakte fortrinlig.

Onsdag 22/10. Tomatsuppe.††† Ser ut som dialysefiltrat med tubulære konkrementer. Ingen av test-teamet ville ofre kr. 2,50 og helsen.

Torsdag 23/10. Champignonsuppe.** G.n.p.h. (Gikk ned på høykant.)

Tirsdag 28/10. Vichyssoisesuppe.0 Dårlig kamuflerte poteter. Bør ikke anbefales pasientene på portetik.

Onsdag 29/10. Blomkålsuppe.** pH=6,8. Deilig smak. 2-veis elektroforese på blomkål ga negativt resultat. Faste partikler identifisert som asparges og selleri. Konklusjon: Suppen meget drikkbar, men bør serveres under et annet navn.

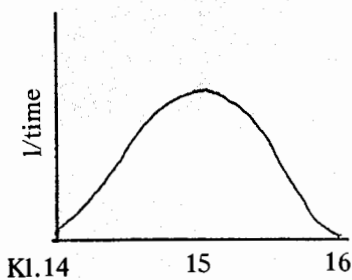
Torsdag 30/10. Ertesuppe.0 Kulinarisk ukerevy med overvekt av erter. Kombinert med etterfølgende får-i-kål middag (privat), ga det test-piloten en maksimal skyvekraft på 3,4 lbs. i utblåsningsøyeblikket.

Tirsdag 4/11. Spinatsuppe m/eggebåter.*** Helmeikk. Directly from Maxim's. Til og med studentene bør kunne spise denne.

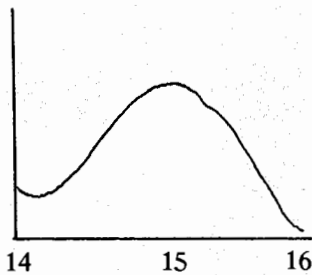
Onsdag 5/11. Ertesuppe.* Jevn kvalitet, og bra kamuflasjefarge. Godkjennes som føde for instruktører og personale, men holder vel neppe mål som studentsuppe.

Torsdag 6/11. Blomkålsuppe.*** Fortrefelig. Litt lite kokt blomkål. Men den burde ikke ha vært smakt til med simpel mat-sherry, minimumskravet er Dry Sack. Her synes vi at studentene burde stå på krava!!!

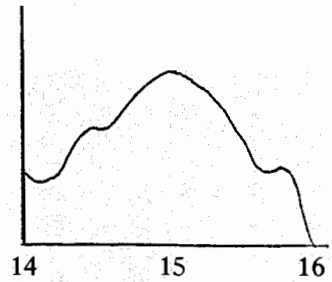
4. Tabeller

Suppesalg Fredrikke.

Suppesalg Myra.
N.B. Flying start
for test-teamet

Blomkålsuppesalg Myra

5. English Ummary

This investigation was made to test the health conditions of 2 of the strongest and most popular instructors at the University of Oslo, Dental Dep.

6. Referanseliste

1. Erken, Henriette Schjønberg et al. Store kokebok.
2. Erken, Henriette Schjønberg et al. Lille kokebok.
3. Espelid, Ingrid. Pers. meddelelse.
4. Skard, Åsa Gruda. Virkningen av suppe i tidlige barneår.

AVDELINGSNYTT!

Bilder: Hans-Arne
Tekst: Gorm

Denne gangen besøkte vi protetikk for å få demonstrert noen av de revolusjonerende arbeidsmetoder og det nye utstyr som er utviklet der i løpet av kort tid. Altfor kort tid, vil kanskje noen si. Men som kjent: «Det nytter ikke å stanse utviklingen, aller minst på protetikk som er en populær avdeling i fremgang.» Så husk Geitangers slagord: «Det er bedre å ha én tann i munnen, enn to proteser i hånden.»

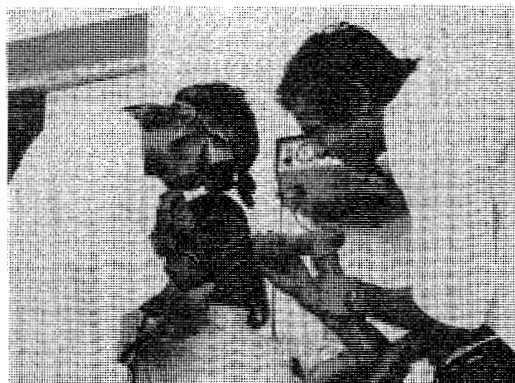

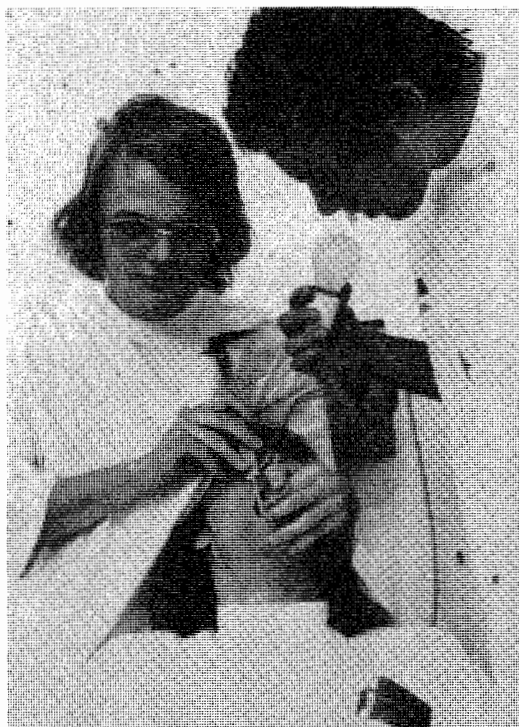
En ting er sikkert. I år har man satset på skikkelig feste for stiftkroner (Bilde 1). Rotkanalutvideren til venstre er i hvert fall større enn nr. 4. Snarere nr. 204. Her blir det ikke snakk om å spare tannsubstans. Til høyre ses en high-speed utgave til Pin-retensjon. Legg merke til at pas. er med og støtter «håndstykkene». Det er greit å kunne skyldte på pasienten hvis borret glipper. Men, men, retensjon opp i ganen er jo heller ikke å forakte.

Bilde 2. Her har man gått over til skivepreparering. På bilde 3 demonstreres i tillegg

det nye vakuumsuget. Dette har som vi ser korrekt dimensjon i forhold til det resterende utstyr. Operatøren har arbeidsbriller for å unngå å få bensplinter etc. i øynene under prepareringen. Mulighetene for en todelt mandibel er selvsagt til stede, men på bilde 3 ser vi at operatøren har sveiseapparatet klart. En eventuell etterbehandling skulle gå fort og greit.

Bilde 4. Her er vi i ferd med å preparere et mesialt opplegg på 2÷. Dette kalles stereo-behandling fordi det kreves forholdsvis stor styrke for å fixere håndstykket skikkelig. Det kan virke som om pasienten ikke er særlig begeistret, men hva gjør vel det. Han skjønner jo ikke et kvekk likevel.

Som avslutning tok vi en liten tur opp på perio. (Bilde 5.) Her har vi teknikk på høyeste plan. Operatøren til venstre er i ferd med å måle en lomme med den nye lommedybde-måleren. Dybden kan avleses direkte ved avstanden mellom hakene øverst. Men det virkelige nye er at man kan koble denne til et lys-system som går intranasalt og sender impul-

ser gjennom hjernen. Det har vist seg at disse igjen, gjennom den såkalte Wærhaugs-reaksjon, kommer ut i tannkjøttlommen. Lommedybden kan derved avleses på nærmeste Ångstrøm ved et spesielt system for avlesning av lyssignalene. Dette *kan* virke noe innviklet, men perio krever jo som kjent nøyaktighet, og som Arneberg sier det så treffende og godt: «Perio er vanskelig, vet du.» Så vet dere det!

Og dette var alt for denne gang. I neste nr. kommer «Avdelingsnytt» med TT's svar på «Norsktoppen». Vi har kalt den «Tabbetoppen». Informerte kilder påstår at kons. er godt representert. Vi sier ikke mer, men ønsker alle en riktig god tabbe. Ha det godt.

I EGEN INTERESSE:

Forsøk våre dentalprodukter:

DEGULOR	Vår tids tanngull.
DEGUDENT	For porselen på gull.
DEGUSSA	Amalgame og Kvikksølv.
DEGUSSA	Apparatur og hjelpemidler.

Kontakt Deres depot for nærmere opplysninger.

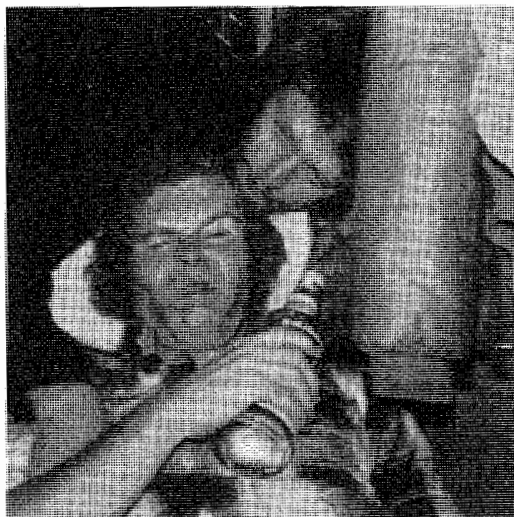
A-S NOGUSRA

Karl Johansgt. 25,

Tlf. 33 20 30

Oslo 1.

Fotballkampen Bergen—Oslo okt. 1975

Før avgang fra Oslo.

Avreisen ble som vanlig markert ved en kort appell av reiseleder Gorm, som uten å være toppfornøyd med sitt lag likevel hadde ca. 10 legemer til sin disposisjon. Oppvarmingen før kampen ble forlenget med ca. 2 timer på Vålerenga. NSB hadde klokkelig tenkt på oss og dro ned driftsledningen 600 m fra Østbanen.

Etter mange og lange økter med bridge, lekselesing (Gorseth) og amerikaner ankom stort sett alle til Bergen. 17 par ustøe skritt markerte en viss usikkerhet for den nye, store byen. Nachspiel ble raskt ordnet på de utdelte motellrom.

Kampen gikk dagen etter (s: lørdag) i strålende solskinn. Noen av oss så kanskje et vagt

tåkebelte, men stort sett var formen på topp. At vi tapte 3—0 kan på ingen som helst måte belastes oss. Vi gjorde så godt vi kunne med 11 uinnspilte mann, det var bare det at vi møtte et lag som hadde satsset så mye mer på forhånd. Honnør til Bergen for god fotball.

Kvelden ble tilbrakt på Rockeshow på Handelshøyskolen. Der var som vanlig stemningen på topp, og selv om vi mistet enkelte til andre nachspiel, klarte vi å skrape sammen et sånn noenlunde passende antall.

Og hvilket nachspiel. Farmasøyt Egil hadde alt som trengtes. Vi hadde juice.

Søndag gikk med til pleie av såre føtter og skaller. Togreisen ble heller laber. Frisk an folkens, neste år skal Bergensstudentene slås!

Helge.

Fra den heller tunge hjemreisen.

ÅRETS FOTBALLTURNERING

Voldsløkka, H 1975

Årets fotballturnering ble tradisjonelt nok avholdt i månedsskiftet sept./okt. på Voldsløkka. Dessverre hadde ikke jentene dette året heller greid å stille lag, hverken rent kull-lag eller felleslag. Nevnes bør derfor Britt Laeskogen på 3. året, som deltok fullt på høyde med sine 10 kull-brødre.

Været var dårlig i alle kampene. Banen er som vi vet av grus, men det var slett ikke så ille når været var så dårlig som det var.

Første kampen gikk mellom 2. året og 3. året. Kampen var nok jevnere for såvidt enn 4—1 som ble resultatet. Imidlertid hadde 2. året hele tiden full kontroll, og levnet ikke myrpyggen den minste sjanse.

Like etterpå spilte 1. året mot 4. året. Utklassing: 1—11. Kampen bør nesten ikke kommenteres, men pyggen bør nok etablere seg langt bedre på lesesalene enn det de greide på Voldsløkka.

5. året stilte dessverre ikke lag. Selv om

deres arbeidspress er stort, må man si dette er tamt. Herrene Gotteberg/Øvrums viste oss jo på idrettsdagen på Frogner stadion at det bor mye idrettslig godt i 5.-årsstudentene.

I finalen møttes altså de to vinnerne: 2. året og 4. året. Kampen åpnet noe famlende av begge lag, men etter hvert ble det mer og mer klart at trioen Røyse, Gorseth, Moen hadde fått god skikk på 2. årets lag. Mye av kampen ble enveiskjøring, og 2. året vant lett høstens fotballturnering 5—1. Lars-Petter Røyse scoret hele 3 mål og Svein Gorseth 2. Selv om de begge har spilt aktiv fotball og spiller aktiv fotball, må man bare gratulere. Ingen slår 4. året uten at *hele* laget har peiling. Og det hadde 2. året.

Gratulerer til alle 11, og vi håper at flere lag stiller neste år. Som avslutning må man vel kunne si det gjelder samtlige idrettsarrangementer. Det viktigste er ikke å vinne, men å delta (om så bare for show).

Helge.

Jentenes volleyball høsten '75

Odont.-Eva stilte i Universitetets høst-turnering med langt større ambisjoner enn i fjor høst. Da ble det, som vi bare for kontrastens skyld nevner, langt flere tap enn seire.

Men i år stilte altså de samme opp med bred opplading over det ganske land bak seg, og med kanskje en litt bedre kondis og teknikk enn i fjor. Men hvilken *suksess* laget har gjort.

6 seire av 8 mulige kan bare karakteriseres som topp. Helga, Åste, Anne-Carine, Anne S., Gro og Gunvor har feid enhver tvil av banen. Andre fakulteter er bare bønn. De to små tapene kan ikke på noen som helst måte

ses som en formsvikt. Alle lag må tillate seg et par hvilekamper.

I skrivende stund er vi i idrettsavdelingens journalistgruppe (IAJG) ikke helt klar over hvor høyt jentene kom på tabellen, men vi *vet* at det i hvert fall ble medaljeplass.

Tatt i betraktning at alle de nevnte jentene går på 2. året, er det jo et rent kull-lag som har spilt. Svakt var det, særlig av 1. årsjentene, at 2. året ble alene. Intet lag har vondt av innbyttere eller reserver.

Gratulerer til Odont.-Eva med høstens medaljeplass. Håper dere også stiller lag og satser til neste år.

IDRETTLIVET '75

Idrettsavdelingen innen OF har vel eksistert så lenge OF selv har eksistert. Blar man litt i gamle TT finner man ut, at for en del år tilbake var studentene ved vårt fakultet ganske aktive på idrettsfronten.

Hvordan er situasjonen i dag, kan man spørre seg? Er studentene ikke interessert i å holde sin egen kropp i en akseptabel tilstand som de etter sigende var før.

Mitt inntrykk etter 2½ år her ved fakultetet er at det kan de umulig være. Det jeg baserer mine antagelser på er selvsyn, og som selvsagt kan være grovt misvisende. Jeg har vanskelig, uhyre vanskelig for å tro det. Bare se på de arrangementer OF har stått for på idrettsfronten her i høst.

Det hele begynte med fotballmesterskapet. Hva skjedde? Jo, 5. året klarte ikke å stille lag, enda kullet sikkert består av 80 % gutter. 3. året måtte stille med ei jente, som forøvrig skal berømmes for sin sporty innstilling og innsats. Akk, ja san, enn om flere av dere jenter kunne ha vært slik. Kast strikkepinene. Vi går ikke mot noen ny istid med det første. Vær heller litt aktive når OF arrangerer noe, det være seg idrett, foredrag av forskjellig slag, visekvelder etc. Dette bør også være en oppfordring til de mannlige studentene. Og for ikke å glemme KS og TP. Finnes det bare idrettsfasister der i gården. Dere kunne trenge litt trim dere også på like linje med oss andre. Dessuten kunne det være artig å se dere på litt andre arrangement enn bare på festene også. Der oppnår dere iallfall ikke den rette kontakt med oss andre studenter.

Når det gjaldt friidrettsmesterskapet så var oppslutningen der også heller laber, 20—30 stykker av et studentantall på rundt 400 er mildt sagt dårlig. De som var der hadde det i alle fall moro så det ut til.

Deltakelsen i Myrastafetten var imidlertid

en helt annen. En honnør til jentene på 1. og 3. året som stilte. Hva med 2., 4. og 5. året. Var dere opptatt med strikking eller?

Men, men, de som sprang, sprang med gledens lyst. Dog, det så ut som om enkelte etter endt dyst hadde opplevd bedre tider.

Etter å ha lest så langt av mitt innlegg, synes kanskje en god del av dere at jeg er en idrettsfanatiker, at jeg krever for mye av dere, at jeg blander meg for mye inn i deres fritid etc. Det har imidlertid ikke vært min opprinnelige hensikt. Det jeg imidlertid har ønsket meg er en litt mere aktiv idrettsavdeling innen OF, forutsatt at den får respons for det den gjør blant studentene. Min hensikt er ikke å drive eliteidrett. Jeg kunne ha tenkt meg blant annet «koffertserier» i ett eller flere ballspill, så som fotball, volleyball, basketball etc. Vi kunne ha utetrening en gang i uka fra Kringsjø med full adgang til trimrom.

For de som er litt sprekere enn de fleste kunne vi trene med henblikk på deltakelse i stafetter. Eller hva med å danne et fotballag for deltakelse i en lavere fotballdivisjon. Disse forslagene skulle representere noe for enhver smak. Så altfor mye tid skulle det heller ikke ta. Men for at dette skal være mulig å realisere, må vi først få klar beskjed fra dere. For et par år siden ble det foretatt en rundspørring blant studentene om hva de ønsket av OF. Dette representerte en god mulighet for OF til å få avklart forholdet OF—student. Det som skjedde var imidlertid at en god del ikke en gang gadd å svare.

Dersom OF nå tar en ny rundspørring blant studentene, så håper man at de fleste og aller helst alle sammen, svarer på spørsmålene. Det skulle i hvert fall ikke koste mange svette-dråpene.

J. Denstad.

Helt til slutt kommer resultatlister fra fotball, friidrett og Myrastafett. P.g.a. mørket under friidrettsmesterskapet ble det heller dårlig med tidtakingen under 1500 m. Vi håper de som var med er overbærende med oss.

MYRASTAFETT:

Damer:

1. 1. året I. lag
2. 3. året I. lag
3. 3. året II. lag

Herrer:

1. 5. året I. lag
2. 4. året II. lag
3. 5. året II. lag
4. 3. året I. lag
5. 3. året II. lag
6. 4. året II. lag
7. 4. året III. lag
8. 5. året III. lag
9. 1. året III. lag
10. 1. året II. lag
11. 1. året III. lag

FRIIDRETTSRESULTATER

100 m:

1. Øyvind Brattlie		(11,6)	11,6
2. Knut Lunde		(11,8)	12,1
2. Tor Skjetne		(12,1)	12,1
4. Svein Gorseth		(11,8)	12,3
5. Ingolf Eikull			12,2
6. Ola Førde			12,3
7. Asbjørn Jokstad			12,4
8. Petter Lund			12,5
8. Tor Øvrom			12,5
10. Steinar Osmundsen			12,9
11. Knut Rogstad			13,2
11. Per Viken			13,2
13. Anne Sæland			13,3
14. Jostein Denstad			14,3?

1500 m

1. Sten Klyve		4,30
2. Rolf Waksvik		4,40
3. Truls Moen		4,43

4. Asbjørn Jokstad		4,45
5. Jostein Denstad		4,48
6. Petter Lund		4,80

Jonh Afseth	}	Fullført
Harald Jordal		
Paal Skaare		
Tor Skjetne		
Tor Øvren		
Ludm. Hovlandsdal		
Britt Laeskogen		
Marit Krogstad		
Ivar Skogvold		
Bjørn Halvorsen		
Helge Ramberg		

Liten ball:

1. Øien		79 m
2. Halvorsen		72 »
3. Moen		72 »
4. Øvren		71 »
4. Jokstad		71 »
6. Åsmundsen		69 »
7. Gotteberg		65 »
8. Skaare		63 »
9. Viken		63 »
9. Tveter		63 »
11. Jordal		62 »
12. Lund		58 »
13. Lyche		57 »
14. Afseth		55 »
15. Vaksvik		55 »
16. Denstad		55 »
17. Førde		54 »
18. Ramberg		51 »
19. Gorseth		51 »
20. Rogstad		48 »
21. Sæland		36 »
22. Laeskogen		34 »
23. Hovlandsdal		34 »

Kule:

1. Thomas Lyche		9,75 m
2. Truls Moen		9,71 »
3. Helge Ramberg		8,90 »
4. Steinar Øien		8,82 »
5. Steinar Osmundsen		8,48 »
6. Leif Øvren		8,43 »
7. Harald Jordal		8,00 »
1. Anne Sæland	(damekule)	8,80 »

Høyde:

1. Gotteberg 1,71 m
2. Øvren 1,71 »
3. Førde 1,68 »
4. Skjetne 1,60 »
5. Moen 1,60 »
6. Rogstad 1,60 »
7. Ramberg 1,55 »
8. Lund 1,45 »
8. Rehn 1,45 »
10. Denstad 1,30 »

Lengde:

1. Knut Sunde 6,32 m
2. Øivind Brattlie 6,12 »
3. Truls Moen 5,78 »
4. Tor Skjetne 5,70 »
5. Asbjørn Jokstad 5,62 »
6. Petter Gotteberg 5,60 »
7. Steinar Osmundsen 5,40 »
8. Petter Lund 5,20 »
9. Ingolv Eikill 5,15 »
10. Svein Tveter 5,02 »
11. Anne Sæland 4,25 »

VIKING

DIAMANTINSTRUMENTER

leveres i følgende finhet: Grov-G
Regulær-R — Fin-F — Superfin-S.

DENTAL-SLIPESTENER

i «Green Grit» og «White Grit» —
monterte og umonterte — leveres
foruten i «Regulær» finhet, også i
«Grov» og «Fin» på spesiell be-
stilling.

**HVERT «VIKING»-INSTRUMENT GARANTERES FRA FABRIKKEN
FØRES AV DENTALDEPOTENE**

Økonomisk trygghet i takt med tiden

AKTUELT FOR TANNLEGESTUDENTER:

Fagulykkesforsikring (invaliditet/dødsfall)

Studenthybelforsikring (personlig garderobe og løsøre)

**Motorvogn (ansvar, brann og tyveri for eldre biler.
For nyere biler bør dekkes kasko)**

Ansvar som tannlege (siste termin)

Kombinert hjemforsikring (egen leilighet/eget bo)

Reiseforsikring

For ferdige tannleger dekker vi kontorforsikring, brannavbrudd og andre spesielle forsikringer. Litt tidlig kanskje — men godt å vite.

Har du spørsmål? Ring distriktssjef Cato Torp, NKP A/S, **telefon 337680**, som kan forsikring og som gjerne veileder deg.

Eller ta kontakt med oss direkte.

a.s Haugesund Sjø
FORSIKRINGSSELSKAP

*Desemberkveld.
Grått i min gate. Grått i mig selv.
Faen til stell!*

*Der finnes da syngende byer på jord
med gater i varme og farver og lys,
som ligger og stråler: Velkommen tilbys!
— Og så skal jeg bli her langt oppe i nord!*

Kveld

*Der sniker en het melodi
hitut fra en skummel kafé.
En kvinne glir langsomt forbi.
Et blikk og et smil. Kan jeg se?*

*Å ja, jeg kan se og forstå:
her koster et glass og litt fest.
Men det er en drøm i det blå
for en som er herjet og grå,
og det skjønner hun kanskje best.*

*Jeg møter en gamling i fyller,
som engang var vidtberømt spiller
på lire i gårdene her.
Han stanser og ber meg å gi
ham noget til natteløsji*

*i huset til Frelserens hær.
For busken til frelsesarméen
er alltid litt bedre enn sneen!*

*Han hilser mig dypt, da han får
og kaller mig: høiedle herre!
og synger en marsj der han går . . .*

Alltid har noen det verre.

Rudolf Nilsen.

Glimt fra livet på Blindern:

- Du vet at du egentlig er bare barnet når ...
- prof. Dahl holder forelesninger i all den vanskelige anatomien som heldigvis ikke er pensum til examen.
 - fru Baalsrud deler ut den første programmerte teksten.
 - blyantstrekene som skulle vært patologisnitt ikke ble godkjent i år heller.
 - en pygg har tatt lesesalplassen din.
 - preparant Hansen lærer deg om incisiver.
 - mikroskopet går i vranglås for 3. gang.
 - Tønnesen repeterer 3. klasse på gymnaset.
 - Berg/Dahlø har kjøleskap og ikke du.
 - Marie Wika holder forelesning i UROGENITALSYSTEMET/PLEURASNITT.
 - Langeland skli inn for å ønske velkommen til måleteknikk-kurs.
 - Røed sender ut aksjonspotensial på aksjonspotensial uten respons.

Akk...

INTENSIV

DEN SVEITSISKE KVALITETSDIAMANT

med den ideelle korning av diamantbelegget:

- Sliper **grovt** nok til at arbeidet går raskt fra hånden
- Sliper **fint** nok så etterpuss av preparering sjelden er nødvendig

Dobbelt belegg på alle hjørner og overganger

GOLDEN SET spesielt for composit-materialer

Be om formkart.

A/S Dental-forsyningen

DENTAL DEPOT, Postboks 9021, Vaterland, Oslo 1

BRIDGE

ved Raggan & Jonh

Ved den årlige Feltspat-turneringa i Avskåkålia stilte forfatterne av denne kloakken lag siste år og høsta mye åtgann. Turneringa går med støtte fra Distriktenes Utbyggingsfond og er åpen for frivillig nærsynte. Et spill da vi satt Øst-Vest hadde vi fått disse sidene av boka:

♠ E K 10	V		Ø	♠ 9 8 7 5 4 2
♥ E 5				♥ K 8 6 2
♦ K 7 6				♦ E D 3
♣ E 8 6 4 2				♣ —

Øst åpnet i 1 kl. Raggan svarte 1 sp. Min 1 kl. var falsk, men je torte itte å melde 2 kl. i tilfelle øket skulle passe, og sa 2 grand. 3 hjerter fra makker ga 4 spar fra meg. 4 grand sa'n da og etter min oppmuntrende 5 spar var det 6 spar fra ham. Han tenkte nok på 7, men syntes at sin egen spar rommet taper, sjøl med god støtte. Men slik dette ser ut er det jo bære Franco-sits i spar som kan spilere det hele — og dæ viste seg jo snart at Nord var turneringas svar på Franco, med hivende åndenød og store motspillmassakrer på æra. (Slike folk har som kjent inga samvittighet.)

Utspill var kl. konge fra syd og her ser en telehiven unnskyld, hele given.

♠ D Kn 6 3
♥ Kn 10
♦ Kn 9 4
♣ Kn 9 7 5

♠ E K 10	V	N Ø S	Ø	♠ 9 8 7 5 4 2
♥ E 5				♥ K 8 6 2
♦ K 7 6				♦ E D 3
♣ E 8 6 4 2				♣ —
				♠ —
				♥ D 9 7 4 3
				♦ 10 8 5 2
				♣ K D 10 3

Raggan skjønnte at eneste mulighet for at dette skulle gå i WC var 4 spar hos nord. Hva ville han da være avhengig av? Jo, å spille

kløver fire gonger tæl stæling fra bordet, og riktig sits i hj. og ruter. Derfor lot han kl. konge gå til spar på hænda. Spar tæl kongen viste dæ hæn frykta, og hæn måtte da spille på god sits i dritsitsen. Kl. ess og hj. fra hænda, og kløvertjuveri. Så hj. konge, hj. ess og ny kløverknabbing. Så tre gonger ruter slik at hæn passe på å ende opp på bordet siste gongen. Ælle følge ruter og på kløver fra bordet kæn nord bære få ett stikk. Fantastisk spellt — og helæfta på Petit ætterpå.

Ellers kæn vi si at det over nyttår enten blir ett grunnriss ta reglom i bridge i TT, hell bridgekurs på ordentlig.

Under mottoet sjølgjort æ vælgjort vil vi så få ønskje god jul mæ en mulighet tæl å vinja den helt store julegava.

Oppgave:

Syd gir. Nord—Syd i faresonen.

♠ E 9				♠ D Kn 8 6 4
♥ 9 8 6 3				♥ 5
♦ E D				♦ K 8 5 4 2
♣ E K 9 5 3				♣ Kn 8
♠ 10 3	V	Ø		♠ D Kn 8 6 4
♥ D 7 4				♥ 5
♦ Kn 9 6				♦ K 8 5 4 2
♣ D 10 6 4 2				♣ Kn 8
				♠ K 7 5 2
				♥ E K Kn 10 2
				♦ 10 7 3
				♣ 7

Hvordan er korrekt meldingsforløp og hvordan spilles kontrakten med spar 10 ut fra vest.

Premier:

1. premie: Klammer, type stor uten spyle-rom og oppheng.
2. premie: Ubetydelig redusert gipsmodell tannfri kjeve over Gipstype «Lava» ferdig trimmet.
3. premie: Tannoppstilling i kryssbitt, stensilert kurs i sort-hvitt av Berit Rossow. Diskret avsender.
4. premie: Lilleborg Menighetsblad nr. 4-75. Gave fra hedningemisjonen.

For bedre tannhelse

Lilleberg

tannkrem

- friskere smak
- friskere pust

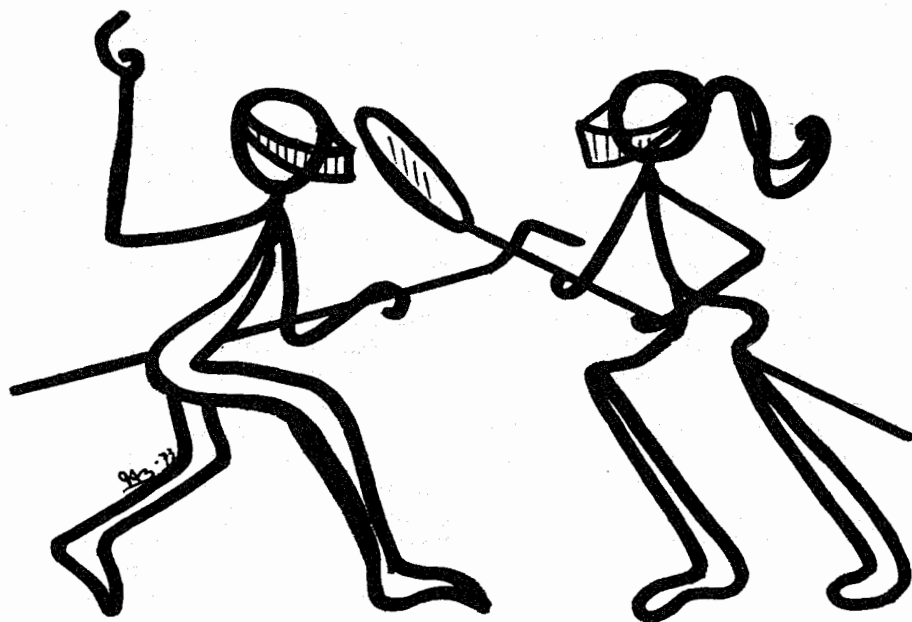
tannbørste

- god renseevne
- godt grep

tannstikkere

- riktig trekantprofil
- spiss i begge ender

Speil & Sonde

14. termin.

Ja, hva kan egentlig sies om oss nå da vi skriver 14. termin, et halvt år før vi forhåpentligvis skal tre ut i arbeidslivet som tannleger. Godt er det å kunne øyne slutten på studiet, men samtidig har vel aldri begreper som slit og stress gjort seg sterkere gjeldende for mange av oss. Som før er det nok protetikk som representerer den store bøygen. Lunsj-pause og middagsforelesning må ofte vike plassen for en ekstraøkt. Enkelte har også lurt på om det går an å innkalle pasienter kvart over åtte om morgenen. Hvilke desperate utveier tyr man ikke til når minstekravspøkelset truer ikke altfor langt i det fjerne. På lab'en er det aktivitet til langt på kveld selv om den offisielt stenger klokka fem. Verst er det vel for de av oss som ennå ikke er ferdige på kirurgen. Nå skal det imidlertid ikke sies noe vondt om den avdelingen. Maken til det gode miljø og den studentvennlighet man møter der, skal man lete lenge etter.

Et bevis på det er at de i ledelsen der har vært så forståelsesfulle at det er blitt innført legal skulkeliste, hvilket vil si at hver student kan være borte fem dager i løpet av tjenesten for å kunne være på andre avdelinger. Mange problemer kunne sikkert unngås dersom det var bedre kommunikasjon mellom de enkelte avdelinger. Et spark også til mottaksstasjonen. Fra den kanten er man etter hvert blitt vant til å ta alle forholdsregler. Bestiller du et krone/bro-kasus, må du i beste fall regne med å være beskjeftiget med perio-, endo- og konsbehandling noen måneder før du kan ta fatt på det du egentlig er ute etter. I verste fall skal pasienten ikke ha protetikkbehandling i det hele tatt.

Så over til litt hyggeligere ting. Avslutningsfesten som gruppe B hadde på kirurgen var absolutt et lyspunkt i en grå hverdag. Menyene var ost og ... Ros til Bente som hadde bakt rundstykker og dekket et lekkert bord.

Samme kveld var det rockeshow i Kiælderen. Odd Arne, han dere vet med Mercedes, stilte nær sagt selvfølgelig opp i konkurranzen. Han vant riktignok ikke, men det er jo et handikap å måtte åpne showet.

Ellers er det lite å berette om aktiviteten på kullet utover det som foregår i skoletiden. Det store samholdet har vi alltid savnet. Nå er det imidlertid fra enkelte hold blitt hevdet at vi bør forsøke å få mest mulig ut av de siste månedene før vi spres for alle vinder. Kanskje det blir en kullfest før jul?

Når det gjelder hendelser av mer privat karakter, ser det ut til at forrige redaktør og nåværende forretningsfører av dette tidsskrift har kastet sine øyne på en blondine på 4. året. For interesserte kan det også opplyses at når dette kommer på trykk, har Asbjørn trolig flyttet inn i egen leilighet.

Dette blir sannsynlig nest siste gang vi lar høre fra oss i denne spalten, men før det siste innspurtshalvåret setter inn, satser vi også denne gang på å kunne feire gledelig jul. Det samme ønsker vi alle leserne.

Hans

11. termin.

Nett som eksamen er over og en mener å kunne ta et aldri så lite pust i bakken, får en høre at minstekravene muligens skal heves til det dobbelte på kons! Avgjørelse foreligger kanskje når dette leses. De færreste av oss liker skjerpede krav. Det føles liksom som om det snører seg sammen i (og om) halsen på en.

Apropos eksamen så var det store flertall ganske fornøyd med oppgavene. Undertegnede har ikke hørt noen påstå at oppgavene manglet relevans. Imidlertid har noen enkelte sjeler mumlet at de ikke fikk vist hva de kunne. Fra studentene på kullet over har vi nok en gang fått høre at vi har fått så mye bedre oppgaver enn de selv. Det er dog å håpe at det bare er et tegn på at verden går framover siden de på kullet under ikke bestandig bare har vært misfornøyd med sine oppgaver.

Minstekrav eller ei, vi er glade for å være ferdig med farmakologieksamen. Noen har kanskje feiret litt for voldsomt. Truls Erling Arnet ble etterlyst av en av instruktørene da-

gen derpå og mistenkes for å ha viet vinlegging og Bacchus gleder for stor oppmerksomhet. Likeledes mistenkes Jon B. for å ha tatt godt for seg av Ambrosius' nektar ettersom han ble savnet av to pasienter.

Ellers er våre kliniske erfaringer av og til så som så. Som kjent sies det at trening gjør mester; i det minste håper de fleste av oss på dette når pasientene sier at de vil ikke gå med «grøt mellom tenna i 14 dager» (∴: midlertidig fyllingsmateriale). Andre ganger kan en bli noe oppgitt over å høre fra perio-pasienten at jeg har bare tatt en kopp kaffe med et par sukkerbiter i, og det gjør vel ingen skade? De samme pasienter synes dessuten å trekke periobehandlingen noe i tvil ettersom en kan få spørsmålet: Altså tirsdag på tannkjøttavdelingen og når skal vi så fortsette videre med tannbehandlingen (kons.). Forøvrig skal ikke bare pasientene klandres når det går litt skjelt. — Eckersberg fortalte her om dagen at et par studenter hadde lagt prepareringsgrensa i tannstein. Det er ikke alltid så greitt å se hva som skjuler seg i dypet når man preparerer og tar «prøveavtrykk». En får ikke umiddelbart så stor selvtilit mens en jobber med preparering på krone-bro og surere enda blir det når amalgam-modellene ryker hos tekniker.

Apropos amalgam, enkelte KS'er synes å ha en viss forkjærlighet for amalgam av den noe bløte typen. Til deres ros skal det sies at de er snare til å klemme ut Hg'en når en kommer med forsiktige antydninger, så det er da håp for dem også. Vi minnes ennå vår egen debut på klinikken med gelé i knærne, og pasientene som lurte på om vi har tatt i bor og sprøyte før.

På kjeve-orten, beryktet for sine seminar og journalgjennomgørelser, var det bokstavelig talt vill-vest her om dagen. Det var nemlig 9—10-åringer fra Nittedal som skulle sjekkes for evt. reguleringsbehov, og straks en snudde ryggen til pasienten et øyeblikk, risikerte en at pasienten om han/hun fremdeles satt i stolen spylte en i nakken med en vannsprøyte. Mer utbredt var det at de «søte små» stakk over til klassekameraten og kjørte dennes stol til værs.

Til sositetsdelen er det lite nytt å nevne. Kristi og Ole har som antydnet i forrige nr. av

herværende organ tatt skrittet over i den hel- lige ektestand. Hva det blir til med Nutte og Dagfinn (av betjentene kalt «Familien») er noe uklart. Det sies at de eventuelt kan tenke seg å følge Kristi og Oles eksempel litt lenger ut på året (1976) med myrtekrans i håret? Ellers synes en av våre margringforlovede å sverme, liksom naturen forøvrig, i utakt med årstidene og det hele, for en av sine kullkame- rater. Imidlertid innen dette går i trykken kan jo denne høstlige romansen for lengst ha visnet.

P.g.a. tidlig dead line — vil undertegnede benytte anledningen til å ønske alle en riktig God Jul og et bedre Nyttår.

S. E. H. H.

8. termin.

Det som opptar oss alle for tiden, men som vel forlengst er glemt (fortrengt?) av de fleste når dette leses, er siste innspurt på lab'en før terminskiftet, samt at det visstnok er noe som heter eksamen. På kons er det som vanlig hardkjør helt til siste frist for å rekke kra- vene, krone-bro ligger også denne gang langt foran i løypa, mens plate plasserer seg heder- lig sånn midt på treet. Og som svar på våre rekognoserende spørsmål om når de tror vi blir ferdig, får vi høre at vi nok skal få fri de fire timene for å stikke ned i Høyres hus. Nå ja, instruktører er jo kjent for å være opp- muntrende! Ellers er Larby savnet på krone- bro nå på tampen. Han sitter inne med mange triks som kunne være gode å ty til. Men vår oppmerksomhet er heller ikke borte, så det går jo. Forfløyne Finn blir til stadig- het observert nede i jentehjørnet ved vinduet. Han er svært så hjelpsom til tider. S pørs bare om han ikke får konkurranse av vår fredags- instruktør. Tannlege Næss later til å være meget behjelpelig både på det ene og det andre området!

Vi på kons lever i en perfektjonistisk og strøken verden, bokstavelig talt høyt hevet over resten av kullet. Irene kan heldigvis mer enn sin odontologi, men har medfødte anlegg som brannslukker. Hele to ganger har hun måttet i ilden takket være skjødesløse naboer. Ligger det et ubevisst ønske bak om å tilintetgjøre

hele konslabben? Ellers har Lars ansatt en av skrankedamene på heltid for å motta alle telefonene han får. Tro om det kan være etter et vellykket inntrykk i personlighetsspalten?

Kullets sterke innsats i Myrastafetten må også nevnes. På kvinnesiden ble det medalje- plass på begge våre lag. Guttene stilte også to lag, og dermed har vi æren av å være skolens mest sporty kull.

Rocke-show er avholdt, visstnok med ge- digen suksess. Fra informert hold hevdes at kullet også her så ut til å gjøre seg bemerket i kampen om Rocke-gullet (sølvet). Vi gratu- lerer Silver Boys! Og skulle den odontologiske karriøren slå helt feil, så . . .

De som ennå ikke har kjøpt julegaver, be- høver ikke å fortvile av den grunn. Bestemor blir nok henrykt over protesen fra plate, og med litt fantasi kan man komponere et kunst- verk laget av kasserte tubeavtrykk, porøse gullinnlegg og mislykte gipsmodeller. Et slikt rikholdig materiale skulle holde selv for dem med stor slekt.

God jul!

M & B

5. termin.

I skrivende stund er vi kastet ut av lesesalen av hesblæsende 10. terminer, nervøse 7. terminer og disse pyggene da. De skal visst ha noe de kaller eksamen. Av en eller annen grunn sees ikke den samme iveren blant oss selv. Riktignok blir det vist stor iver på dis- seksjonssalen, men det er av ganske andre grunner. Gunnar greide å kutte venstre hjernehemisfære i 38 deler forrige uke. Ellers dyrker vi våre ferdigheter på andre områder, som f.eks. i mikrokurssalen. Weidemann blekner i forhold til våre impresionisttolk- ninger av teca externa i Pancreas. Forøvrig blomstrer seksualdebatten i gangene nå om dagen, siden vi har fått våre egne «sakkyn- dige» på området. Truls har med stor iver fulgt opp hva han lærte på seksualkurset i Biobygningen.

På idrettsfronten skjer det mye på kullet. Bortsett fra en liten svikt under Myrastafetten har vi vel vært med på alt ved fakultetet. Jfr. våre meritter andre steder i bladet. Foruten

dette aler 5. termin opp nye spillere til vårt volleyballag i 4. div. 2 seire og ett tap er det blitt for Arild & Co.

Utseielsene har vært få i år. Riktignok har det ikke vært så mange fester i Kjelderen, men hva slags unnskyldning er det? Bridge-klubben er således et hederlig unntak. Dere skulle forresten se Norges sørgmodigste mann på Gorseths leseplass dagen etter at semifinalen i cupen gikk. Han hadde på forhånd sett i ånden en felles trønderisk/Nordnorsk utseielse i Oslo. Fri og bevar oss.

Svein og Helga jobber febrilsk for å få 50 overnattinger på hytte før jul. Svein er i øyeblikket oppe i 40, så han ligger godt an til medlemskap i 96-klubben. Som en kuriositet kan det forresten nevnes at det nå finnes både vann, mus og ved på hytta, så det er rene slottet.

På den sosiale front har det merkelig nok ikke skjedd noe. Ikke engang en liten forlovelse. Stille for stormen?

Ellers skal ikke Arild være julenisse i år. Han møtte glattbarbert opp her om dagen, uten at noen la merke til det. Medlemstallet i «Hairy-faces»-klubben synker stadig, men frykt ikke, vi har både Helge og Svein, foruten debutanten Ivan, selv om sistnevnte kanskje ikke er av den riktige julenisstypen? GOD JUL!!!

2. termin.

Endelig snart ferdig med 1. termin, og i skrivende stund er det 14 dager til ex. pil. og dermed også de samme 14 dager til vi for alvor kan ta oss tid til å etterleve Baalsruds formaninger om å ofre litt tid på Kask og Schaum + de bortgjemte «programmerte». Hittil har vi lest psykologi, og til vår store forferdelse funnet ut at vi er nevrotiske og slett ikke «sunne mennesker». Men vi har fått en ny «hobby» også, vi har funnet ut hvordan det kompliserte menneskesinnet er, og prøver oss med analyser og diagnostikk — så bare pass dere, pyggen SER igjennom dykk. Vi har, eller *burde* ha, strevet oss igjennom de alvorlige filosofiske tekster, men etter diverse hestetendenser til krybbebiting i blyanter og

annet kostbart studiemateriell, ga de fleste av oss opp både Aristoteles og resten av tenkergangen. Så vi stiller på forelesningene i stedet, med åpent trekkpapisinn, og ei klippefast tro på at «løkka» fremdeles «følger stølla». Noe ganske annet er det med logikken ja, den kan jo til nød la seg lese, men hvor er «logikken» i det hele? Nei kjære vakre vene departement og andre vriompeiser, giv oss den gamle tid tilbake — den uten ex. phil.

Men du verden, moro har jo også vi, som f.eks. på de store kveldene i uka da Langeland og medhjelper med stor energi prøver å få oss pygg til å forstå at måleteknikk, ja, *det* er noe for odontologer det. Så vi svelger den sure klumpen i halsen og gjør plikttoppfyllende de hundrevis av målinger — siden loffer vi hjem og har ikke igjen noe annet for de 4 timene enn kaffesmaken i munnen. (God kaffe forresten, vannet kokes på gass-bluss i en lab.kolbe.)

Da var det noe ganske annet med Munnhygiene-kurs i Myra. Tenk det, vi boltret oss i munnvann, dia-plaque, speil, sonde, pimpestein og mengder av knapper og brytere. Stolen ble nok viet adskillig oppmerksomhet, vi frydet oss i våre stille sinn over den vidunderlige teknikk. Og langt inn i fremtiden et sted så vi oss selv i kvit-frakk på DET kontoret med assistenter svinsende rundt (det finnes vel slike av det sterke kjønn også?). Noe av den yrende gleden og optimismen forsvant forøvrig i den første svarte fortvilelsen over den utrolig dårlige arbeidsteknikk. Bra var det i alle fall at pasientene var oss sjøl, vi kunne jo forstå hvorfor du bokstavlig talt ble «underlagt» tannlegen (den på frø-stadiet), hvorfor kinnene ble tøydt til bristepunktet, og hvorfor alt utenfor din munn ble belagt av pimpestein blandet med spytt og dia-plaque-tabletter. Men vi STORTRIVDES, så mange takk for kurset.

Mammaene og pappaene våre på 2. året trøster oss dessuten med at vi skal få så mange kurs vi bare klarer å fordøye + noen til. Starter snart opp med lab.-kurs (og ser fram til lab.-festen).

Øg sånn ellers har de fleste av oss begynt å venne seg til hybellivet og kaffedrikkinga. Men dessverre er vi nok ennå noen som ikke har klart å tilpasse den «runde store der bak»

etter lesesalstolene. Enkelte mangler nok roen og troen (på at *tannlege* er det JEG vil bli), men pyggen må vel modnes som all annen fin krem (ost)! En av våre har allerede fløyet ut av redet og rett til Tyskland til fordel for medisin — mon tro om det var noen som misunte ham bittelittegrann?! Men hvorfor gjøre det, vi får prøve å holde fast ved det vi har, og «trå vann» sammen — sjøl om skremselspropagandaen om 100 tusen i studiegjeld kombinert med arbeidsløse murrer i bakhodet som en skikkelig, real tannverk i høl-tanna.

ISIS

Senior-TP.

Vi senior-tp'er går nå og teller dagene til juleferien, noe som sikkert de fleste gjør sammen med oss. Den kommer virkelig godt med i år etter en atskillig mer hektisk høst enn i fjor. Men vi skal ikke klage da dette halvåret har gått i en fei, og vi sitter igjen med mange nye og nyttige erfaringer fra vår praksis i Myra og på institusjonene. Vi har faktisk også fått ta timer med studentene fra 1. termin. Dette gikk etter sigende fint og vi håper det har fått de kjent med vårt arbeidsfelt slik at det kan bli god kommunikasjon student—tp når de flytter hit og får egne pasienter. Etter disse timene er vi til og med lovt lønn, så da slipper vi for engangs skyld å se de tradisjonelle 20 kronene gå over disken til våre damer i skranken, Kanskje flere av tp-ene da tar seg råd til å delta i årets juleball? Vi hadde jo som kjent en nokså liten deltakelse i fjor.

Men på høstens rockeshow stilte vi opp og festen var bra den. En annen ting blir det jo at flere gikk tidlig hjem p.g.a. pustevansker

og ømme tær: Invasjonen var visstnok noe i største laget denne kveld.

For tida driver vi «bokhandel» i vårt seminar-rom da vi kvitter oss med fjorårets leseverk. Og junior-tp-ene har vært riktig gode kunder!

Vår patologi-eksamen er overstått og resultatene vel i havn. Nå må vi derimot haikespurte, kjøre (og få parkeringsbot!) til Blindern hver onsdag etter klinikkene for å få med oss forelesningene i farmakologi.

Så vil vi bare ønske alle en flott juleferie og føye til at vår julegave må bli beskjeden om et flott sted hvor vi får tilbringe vår praksis i tiden mars/april -76. Der kan vi nemlig prøve oss med ønskelister nå, og da ønsker vi oss selvfølgelig til samme sted, hele gjengen!

God jul alle sammen!

Senior-tp.

Junior-TP.

Nå er vi i full sving med tannbørsten og demonstrasjonsmodellen så hvis dere vil unngå en grundig instruksjon i tannrengjøring er det bare å holde seg på lang avstand fra oss.

Vi har hatt vår første pasient på barneavdelingen og da fikk alle erfare at noen oppskrift på hvordan en 3-åring oppfører seg og hvordan han skal behandles finnes ikke. Men vi gjorde vårt beste ved å plukke fram noen av de kunnskapene vi hittil har fått.

På Blindern er vi på kurs i mikrobiologi. Bakterier og virus svirrer rundt oss og ennå mer kommer det til å svirre fram til 19. nov. da vi skal ha eksamen i faget.

Vi ønsker alle en god jul!

Hilsen juniortannpleiere.

La ledende fagfolk behandle Deres hår

K. NILSEN
HERREFRISØR & HERREPARFYMERI

Ruseløkkvn. 26.
Tlf. 41 14 45.

DAMEFRISØR FULLER

Fayesgt. 4.
Tlf. 46 16 60.

K. NILSEN
DAME & HERREFRISØR

Studentsenteret, Blindern.
Tlf. 46 68 80, linje 269.

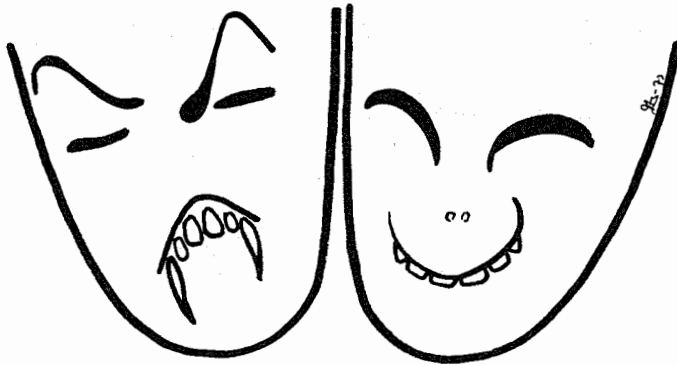
Norsk mester 1965, -67 og -69
Nordisk mester 1967 og -68
International New Top Club

Hvorfor det? Jo, fordi håret er kvinnens som mannens stolteste prydd. Overlat ikke hårpleien til tilfeldighetene. Overlat den til fagmannen — overlat den til oss.

Våre frisørsalonger har en meget høy faglig kvalitet, noe vår anerkjennelse nasjonalt og internasjonalt kan bevitne. Takkét være gode kontakter i utlandet kan vi til enhver tid frisere Dem moteriktig, samtidig som at hver enkelt kunde er garantert en personlig behandling.

Gjør Dem selv en tjeneste. Bli fornydd hos frisøren. Ta kontakt med oss.

RIS
TIL

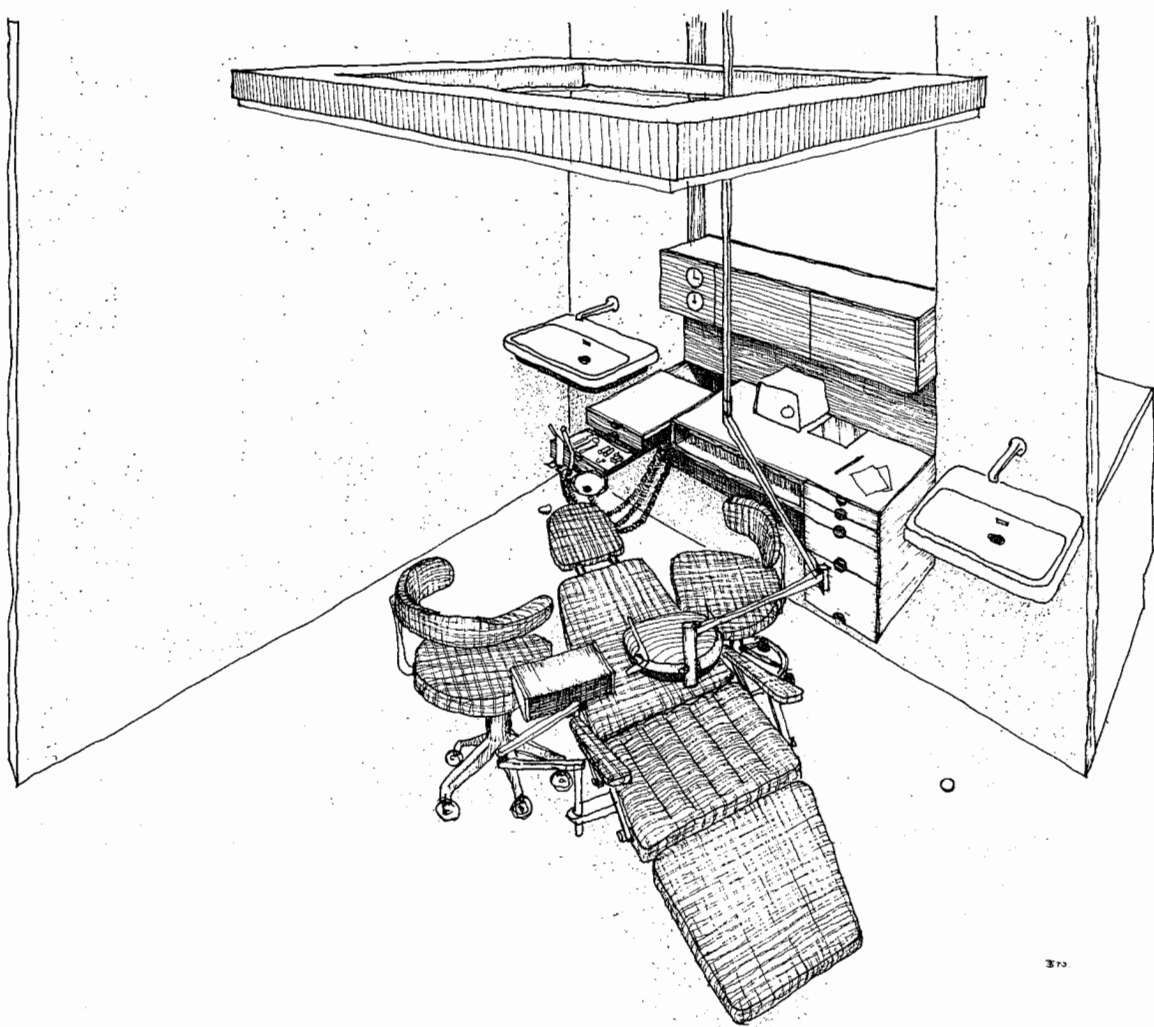
ROS
TIL

- de som rapper penger fra garderobene i Myra.
- sure damer på barneavd.
- tannlege Johannesen på protetikk som er flåsete.
- KS-elever for deres utmerkete farvesans i dagens neglelakkutvalg.
- folk som skriver seg på gingetimen uten å bruke dem.
- de studenter som ikke tåler lufting på lese-salen.
- Eckersberg som aldri gidder å hjelpe til frivillig hvis en instruktør er borte.
- de som aldri gidder å spole tilbake A-V-kassetten.
- von der Fehr som stadig kommer med nye, dårlige idéer. Han burde evaluere seg sjæl.
- prof. Aas som gjennom sin dyktighet, gode humør og framfor alt menneskelighet, har skapt det fine miljø som i dag finnes på kirurgen.
- Stokstad som alltid er hyggelig ved godkjenninger og som hjelper til om noe er galt.
- Bente som ordnet avslutningsfesten for gruppe B på kirurgen.
- Bjørntomt på kj.orten som er grei.
- gutta på kir. som alltid hjelper studenter som er syke.
- Reppen fra TP for hans oppmuntrede smil på travle klinikkdager.
- Torunn for hennes gode støtte i alle ting for TP-elever.
- Elisabeth TP for hopp og sprett i 5 kvarter.
- fru Olsens youghurt.
- studentvelvilje på endo (håper det varer!)

DC-SYSTEMET

EN RIKTIG OG RIMELIG LØSNING

Komplett utstyr for under 70.000 kroner

Be om pristilbud og utførlige opplysninger

DENTALCONSULT A.S

Eiganesv. 13, 4000 Stavanger, Tlf. (045) 24020

OF-RAPPORT

Det flittig arbeidende styre savner den store responsen blant medstudenter, selv om de siste arrangementer samlet en del mennesker. Det viste seg nemlig at godt over halvparten av deltakerne på f.eks. rockeaftenen kom utenfra.

Når det gjelder visekveldene som før var så populære, har det vist seg at interessen er så laber, at styret ikke har påtatt seg noe arrangement av rent økonomiske grunner. Det blir for dyrt å arrangere folk utenfra, og nettopp derfor oppfordres spille/syngeglade om å si fra, men ikke én har meldt seg. Vi får bare håpe at interessen melder seg, slik at dette kan bedre seg i vårsemesteret.

Folk med forslag til aktiviteter eller forandringer, bes melde fra til en av tillitsmennene, slik at vi eventuelt kan bedre på dette neste semester.

Igjen må minnes på at det fremdeles er mulig å bli medlem av OF. Det er altfor få, og igjen oppfordres folk til å bli medlem. Uten støtte fra dere kan ikke OF fungere, og aktivitetene blir deretter. Så — bli medlem! Aktivt sådant. Vi savner en del av den typen.

Og til slutt, bruk juleferien fornuftig. Slapp av; og for de øglade, drikk fornuftig!
GOD JULEFERIE.

Lars.

PS. Teaterarrangementer blir det fler av — og når klimaanlegget på amfiscenen er ferdig, vil vi nok avlegge noen besøk på amfi på Nationalteatret.

Mette.

Tillitsmenn i OF høsten 1975:

Formann:	Lars Rehn
Viseformann:	Arndt Grønstedt
Sekretær:	Hans Kjernli
Hovedkasserer:	Ulf Broch
Vertskap:	Anne Skaare/Espen Holager
PR-sjef:	Hans Preus
Kiældermester:	Gunnar Svendsen
Innkjøpsjef:	Ole Øiestad
Hyttesjef:	Berit Skei
Kapellmester:	Gorm Kindblad
Idrettsoppmann:	Jostein Denstad
Redaktør TT:	Mette Bjørner/Gilhus
Forretn.fører TT:	Knut Gaaskjøl
Form. stud.utv.:	Petter Gotteberg
NOS-kontakt:	Dagfinn Nilsen
IADS-kontakt:	Asbjørn Jokstad

Nytt Forebyggende middel mot tannr te

AFI-FLUOR

TABLETTER

FORENEDE RRA 7

**Tabletter i 3 styrker og 3 farger
gir enkel og sikker dosering:
1 tablett daglig uavhengig av barnets alder.**

Hvite tabletter — 0,25 mg — til barn under 1 år
Gule tabletter — 0,50 mg — til barn mellom 1 og 6 år
Gr ne tabletter — 0,75 mg — til barn mellom 6 og 12 år

Afi-Fluor tabletter fås både som datopakning og i vanlige bokser. Etikettene har samme farge som tablettene, slik at muligheten for forveksling blir meget liten.

Datopakningen er en barnevennlig og betryggende pakningsform med dagsangivelse. Den tjener samtidig som påminnelse og kontroll med at dagens fluordose er tatt.

Forsiktighetsregler: Emaljen kan få fargeflekker dersom fluor doseres for høyt. Meget store mengder fluor kan skade nyrene og knoklernes mineraliseringssoner.

Kontraindikasjoner: Bør ikke anvendes i de distrikter hvor drikkevannet inneholder mer enn 0,25 mg F⁻ pr. liter uten etter avtale.

Pakninger og priser:

3 brett (datopakning)   28 tabletter kr. 7,60
200 brett (datopakning)   28 tabletter kr. 368,35
100 tabletter kr. 6,50
10 x 100 tabletter kr. 53,75
Prisene gjelder samtlige styrker.

AS FARMACEUTISK
INDUSTRI-OSLO

FRA STUDENTUTVALGET

Da det i skrivende stund ikke er godt å si når dette julenummeret av TT kommer ut, har jeg valgt å ikke gi noen oppsummering av studentutvalgets arbeid i -75 her, men heller ta det opp på allmannamøtet 8/12, med evt. supplement i SU-inform. Isteden vil jeg gi noen korte kommentarer angående arbeids-situasjonen i SU, samt komme med enkelte forslag til arbeidsoppgaver som bør følges opp.

— Det hevdes av en del studenter at 1 år er for lang tid å sitte som representant i studentutvalget. Til dette er å si at nye SU-representanter sjelden kommer helt inn i det delvis komplekse system av utvalg, råd og komitéer, samt arbeidsgangen innen og mellom de forskjellige, før bortimot ett semester er omme. Dette kan høres drøyt ut, men det faktiske forhold er at man selv må erfare det rutinemessige og organisasjonsmessige opplegget som gjelder for fakultetet og universitetet, før man oppnår et grunnlag å drive fagpolitisk studentarbeid på. I denne sammenheng har det vært et ønske fra flere studenter at SU arbeidet mer utenom de nevnte organisasjoner enn tilfellet er. Dette kan jeg langt på vei være enig i, såfremt det andre arbeidet ikke neglisjeres. Det vil etter min mening være å si nei takk til de mulighetene vi som studenter på et lite og såvidt spesielt fakultet har. — På denne bakgrunn synes ordningen med personvalg basert på kullinnstillinger og benkforslag bedre egnet enn valg av et helt utvalg f.eks. på politisk grunnlag her på fakultetet. Personvalgordningen medfører en nesten sikker garanti for at noen SU-representanter sitter mer enn ett år, og dermed overfører erfaringer til det nye utvalget. Når jeg sier «her på fakultetet», er baktanken med det den rigide studieordningen som fører til et stramt tidskjema for de fleste studentenes vedkommende, med derav begrenset tid til organisasjonsarbeid.

— Hovedallmannamøtet i -74 bestemte at nestformannen i SU skulle slippe vervet som ST-representant. Dette har, som intensjonen var, ført til en større arbeidsfordeling mellom formann og nestformann. Når de andre SU-representantene også er med på å trekke lasset, noe de absolutt har gjort i siste års SU, unngår man det uønskede «one man-showet» det lett kan bli fra formannens side.

— Med hensyn til arbeidsoppgaver som etter min mening bør følges opp, skal kort nevnes noen;

SU bør opprettholde og benytte seg av den kontakten som ble oppnådd med Stortingets sosialkomité gjennom arbeidet med Stortingsmelding 111. Sosialkomitéen uttalte da at de ønsket informasjon fra oss, noe vi bør ta konsekvensen av.

— Det siste året har studentutvalget hatt god kontakt med noen av lærerne, og det har gått tydelig frem at de ønsker større samarbeid med studentene enn vi tidligere har trodd. La oss gå inn for dette samarbeidet, og i den forbindelse la oss øke innsatsen i institutt- og klinikkrådene, der delaktigheten har vært neglisjert i altfor stor grad. Det er da selvsagt nødvendig at kontakten mellom SU og studentrepresentantene i disse rådene blir bedre.

— Videre bør kontakten mellom SU og OF kunne intensiveres på en del områder. Det vil f.eks. være en tanke å gjøre «Hold munnen ren-dagen» til en årlig foreteelse utenom sentrale universitetsforetak som «Universitetet i hverdagen». Til evt. planlegging av dette bør studenter utenom OF og SU også engasjeres, noe som var tilfelle i år, om enn i beskjeden grad. Det vil kanskje være et bidrag til å løse opp noe av den inaktiviteten som synes å prege flertallet av studentene på fakultetet!

Petter Gotteberg,
formann.

HYTTENYTT

Om strengt opprop i forrige TT gjorde utslaget skal være usagt, men hyttebesøket har vært for oppadgående i høst. Fint.

Det begynte med vellykket Grillfest i september; siden har det vært bra tilsig av Pygg og andre. Fremdeles utgjøres den harde kjerne av «gamle hyttegjengere», men nye ansikter har også glimret med tilstedeværelse, til glede for oss — og seg sjøl!

I år har vi høstet av markens grøde på Blankvann. Bær- og sopplukking pluss komfyr midt inne i ville skauen har inspirert til mange kulinariske utskielser.

— Ellers anser flere hytta som utmerket utgangspunkt for nattlige vennskapsutflukter til og ditto utvekslinger med omkringliggende hytter (OSI og Farmasi). Og ikke no'er vel triveligere enn litt samrøring til skogs? Dessuten er wienerbrødene på OSI helt supre; samme superlativ kan nyttes om balje-bass-gammaldans-hus-orkesteret på Farmasi. Gjenvisitter har vi også fått. — Videre står ikke-odontologer i kø for å leie stedet vårt. Fysioterapeuter har vært der to helger, Naturvernforbundet ei. (NB! vi leier *bare* ut fra fredag til lørdag. I helga forøvrig er Hytta alltid åpen for alle som sogner til vår skole.)

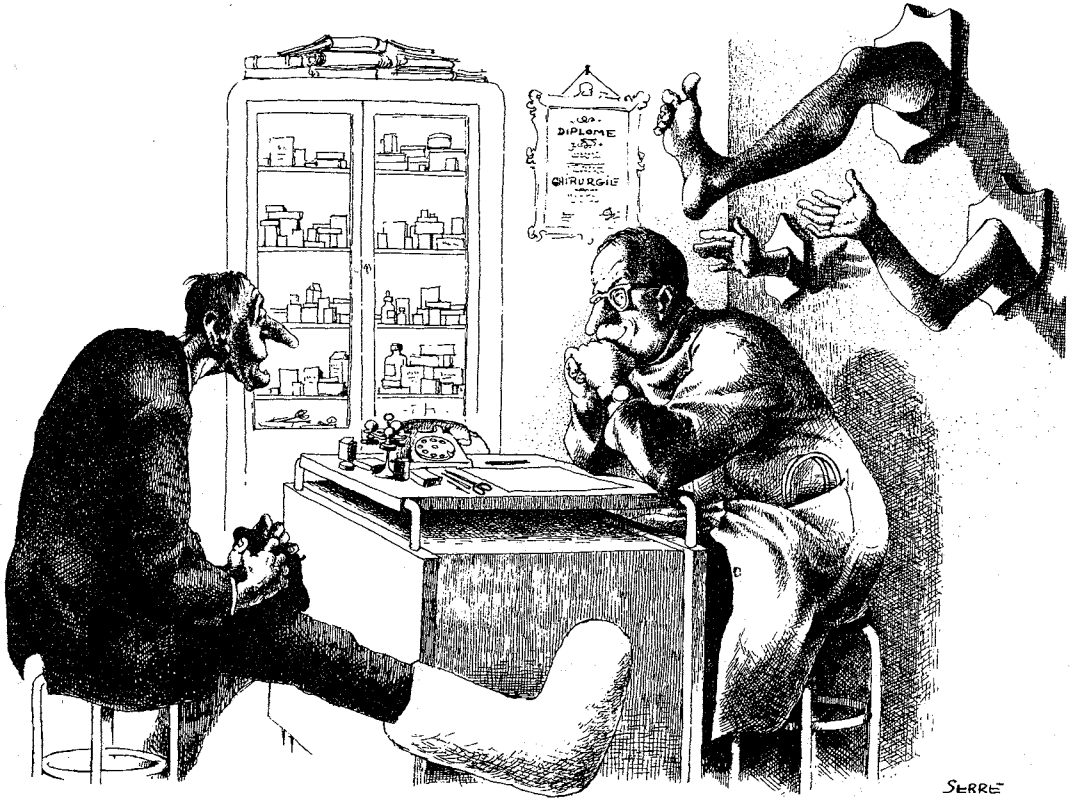
Av «teknisk» nytt kunne naturligvis «soga om vasspumpa» spinnnes videre på — som en annen føljetong. Mye nytt er ikke å si: Den står-og-går-og-går-og-står, — vekselvis. Siste er at pumpa *går*, vann i stampelet, varmovnen putrer, *men* ikke en dråpe vann i kjøkken og dusj. Forhåpentligvis retter det seg når vi får undersøkt trykktanken igjen/evt. koblet til vår nyforærte propellpumpe . . . ?

Forøvrig er ved kjørt opp. Vi er optimister og håper lageret holder vinteren over (— burde gå, med litt fornuftig fying). — Blikkenslager er i ferd med å ta seg av lekkasjepunktene våre. — Og hurra for mora til Bente som har forært oss flere kaffekopper *med* hank.

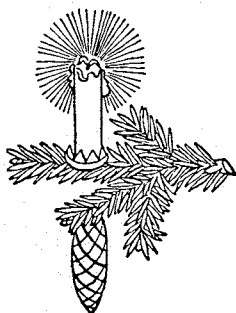
Og midt i Marka, fristende og innbydende, ligger altså stedet. — La meg avslutte med beskrivelse av glansbildet som møtte oss sist helg: Skrå høstsol glitrende i rimkrystaller i busker og trær omkransende et Andevann med skjært, fint isskikt på. Også klarblå himmel og rein luft attåt. Kan en forlange mer?

Vi sees på hytta!

Hyttestyret.

*Redaksjonen
ønsker alle leserne
en riktig god jul*

A.D.A.—Normert DENTALGULL

Med riktig struktur, gehalt og pris.

KAR-GULL med klar, vakker og riktig gullfarge.

ALFA Type A, mykt.

BETA » B, medium.

GAMMA » C, hårdt.

DELTA » D, ekstra hårdt.

KAR-GULL har varedeklarasjon og stemplet,
riktig gehalt.

KAR-GULL kan ikke sammenlignes med legeringer
med lavere eller ukjent gehalt.

KAR-GULL er billig! Bruk ikke gull med lav
gehalt — De sparer lite, men risikerer
meget.

KAR-GULL er norsk og har vært solgt av
dentaldepotene gjennom årrekker.

Vi kan daglig gi alle opplysninger om de stadige
prissvingninger i markedspriser for edelmetaller.

KA Pasmussen HAMAR A/S

GULL · SØLV · PLATINA

Postboks 295 — 2301 Hamar

Telefon 065 - 21 160

Over 60 år i tannlegens tjeneste!

Og sist – men ikke minst viktig –
vårt telefonnr. 24 88 13

Du er alltid velkommen til et
besøk i vår nye utstilling i

*Sørkedalsveien 257
Røa/Oslo 7
(500 m før Bogstad Camping)*

Her vil du finne det siste av
KaVo-utstyr og instrumenter.

- for kvalitet og presisjon

KaVo føres av de ledende
dental-depoter i Norge.

Representant
for Norge:

FINN B. RASMUSSEN A/S

Postboks 97,
ROA, OSLO 7